

II

(Nem jogalkotási aktusok)

IRÁNYMUTATÁSOK

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK IRÁNYMUTATÁSA

(2011. december 9.)

az Európai Központi Bank külső statisztikák területén érvényesülő statisztikai adatszolgáltatási követelményeiről

(átdolgozás)

(EKB/2011/23)

(2012/120/EU)

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK KORMÁNYZÓTANÁCSA,

tekintettel a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányára és különösen annak 3.1. és 3.3., 5.1., 12.1., 14.3. és 16. cikkére,

tekintettel az Európai Központi Bank általi statisztikai információgyűjtésről szóló, 1998. november 23-i 2533/98/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 4. és 8. cikkére,

mivel:

(1) A fizetési mérleg és a nemzetközi befektetési pozíciók statisztikái, valamint a nemzetközi tartalékok jelentése terén az Európai Központi Bank adatszolgáltatási követelményeiről szóló, 2004. július 16-i EKB/2004/15 iránymutatás ⁽²⁾ jelentősen módosult. Mivel további módosításokra van szükség, az áttekinthetőség érdekében az irányelvet át kell dolgozni.

(2) Feladatai elvégzéséhez a Központi Bankok Európai Rendszerének (KBER) átfogó és megbízható, fizetésimérleg-statisztikából és nemzetközi befektetési pozíció statisztikából álló külső statisztikákra, valamint a nemzetközi tartalékok olyan jelentésére van szüksége, amelyek megmutatják az euroövezet monetáris feltételeit és devizapiacait befolyásoló fő tényezőket, továbbá szüksége van az eurobankjegyek határokon átnyúló szállítására vonatkozó statisztikákra.

(3) A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmánya (a továbbiakban: a KBER Alapokmánya) 5.1. cikkének első mondata előírja a nemzeti központi bankok (NKB-k) által támogatott Európai Központi Bank (EKB) számára, hogy vagy az NKB-któl eltérő illetékes hatóságoktól, vagy pedig közvetlenül a gazdasági szereplőktől gyűjtse be az ahhoz szükséges statisztikai adatokat, hogy elláthassa a KBER feladatait. Az 5.1. cikk második mondata rendelkezik arról, hogy az EKB e célból együtt fog működni az uniós intézményekkel vagy testületekkel és a tagállamok vagy harmadik országok illetékes hatóságaival, valamint a nemzetközi szervezetekkel. Az 5.2. cikk arról rendelkezik, hogy az 5.1. cikkben meghatározott feladatokat – amennyire lehetséges – az NKB-k fogják ellátni.

(4) Az EKB külső statisztikák terén támasztott igényeinek kielégítéséhez szükséges adatokat az NKB-któl eltérő illetékes hatóságok is összegyűjthetik és/vagy összeállíthatják. Emiatt az ezen iránymutatás alapján végzendő egyes feladatok igénylik az EKB vagy az NKB-k és az illetékes hatóságok közötti együttműködést. A 2533/98/EK rendelet 4. cikke előírja, hogy a tagállamok szervezzék meg saját statisztikai adatszolgáltató rendszerüket, és teljes körűen működjenek együtt a KBER-rel a KBER Alapokmányának 5. cikkéből eredő kötelezettségeik teljesítésének biztosítása érdekében.

(5) A szükséges statisztikai adatok egy része a fizetési mérleg pénzügyi mérlegére és a kapcsolódó jövedelmekre, valamint a nemzetközi befektetési pozícióra vonatkozik, amelyért elsődlegesen az eurorendszer felelős. Annak érdekében, hogy teljesíteni tudják az EKB e területen való segítésére vonatkozó kötelezettségüket, biztosítani kell, hogy az NKB-knak rendelkezzenek megfelelő statisztikai tapasztalattal, különösen a fogalmak, módszerek és adatgyűjtés, valamint az adatok összeállítása, elemzése és továbbítása terén.

⁽¹⁾ HL L 318., 1998.11.27., 8. o.

⁽²⁾ HL L 354., 2004.11.30., 34. o.

- (6) Az EKB/2004/15 iránymutatás elfogadása óta módosították azokat a nemzetközi statisztikai szabványokat, melyek a fizetésimérleg- és a nemzetközi befektetési pozíciók statisztikai összeállításának alapját képezték. Különösen kiadásra került a Nemzetközi Valutaalap („IMF”) fizetési mérlegre és a nemzetközi befektetési pozícióra vonatkozó kézikönyvének hatodik kiadása (a továbbiakban: BPM6), és az Egyesült Nemzetek Szervezetének Statisztikai Bizottsága a Nemzeti Számlák Rendszerének legutóbbi, 2008-as kiadásában módosította a nemzeti számlák nemzetközi statisztikai szabványait. Ezen túlmenően az Európai Bizottság javaslatot tett az Európai Unióban a nemzeti és regionális számlák európai rendszeréről (ESA 2010) szóló rendeletre ⁽¹⁾.
- (7) A portfólióbefektetési statisztikák összeállításának nehézségeit figyelembe véve, szükségesnek tartották ezen adatok összegyűjtésére vonatkozóan egy általános megközelítés meghatározását az euroövezet egészében. Az euroövezetben a portfólióbefektetések adatgyűjtési rendszereinek meg kell felelniük valamely közös szabványnak, azaz a VI. táblázatban meghatározott és legalább a negyedéves pozíciókra vonatkozó értékpapíronkénti adatgyűjtést maga után vonó négy modell egyike.
- (8) Az euroövezet rezidensei és az euroövezet tagállamainak más rezidensei közötti követelés és/vagy kötelezettség tranzakciókra és pozíciókra vonatkozó adatszolgáltatásra az EKB portfólióbefektetés (és vonatkozó jövedelem) területét érintő statisztikai követelményeinek teljesítése céljából van szükség. Az adatokat az euroövezet portfólióbefektetési kötelezettségek összesített tranzakcióinak és pozícióinak, valamint a kapcsolódó jövedelmek összeállítására használják. Ez a nemzeti követelményekkel, illetve megállapított gyakorlatokkal összhangban történik.
- (9) A negyedéves euroövezeti fizetésimérleg-statisztikát és nemzetközi befektetési pozíció statisztikát használják fel a negyedéves euroövezeti pénzügyi számlák külföld számlájának összeállításához. Erre a célra gyűjteni kell és össze kell állítani a más euroövezeti tagállamok rezidenseivel szembeni tranzakciókra és pozíciókra vonatkozó információkat is.
- (10) Az NKB-k és más illetékes hatóságok – engedélyhez kötöttek és más lényeges korlátozásokkal – hozzáférést kapnak a Központi Értékpapír Adatbázishoz (a továbbiakban: CSDB). A CSDB lesz az értékpapírok referenciaadatainak legjelentősebb forrása az euroövezet portfólióbefektetési tranzakcióinak és pozícióinak statisztikai összeállításához szükséges adatok előállításában. A CSDB-től származó információknak az értékpapíronként gyűjtött adatokkal történő összesítése révén lehetővé válik különösen az euroövezet rezidensei által kibocsátott és az euroövezeti tagállamok egyéb rezidensei által tartott portfólióbefektetési értékpapírokkal végzett tranzakciók és pozíciók pontos összeállítása. Ez végül lehetővé fogja tenni az euroövezet portfólióbefektetési kötelezettségeire vonatkozó adatok szektoronkénti összeállítását.
- (11) Az euro nemzetközi szerepének éves felülvizsgálatához való hozzájárulásként a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokkal végzett tranzakciókra és pozíciókra vonatkozó, pénznemek szerint lebontott statisztikai adatok szükségesek az euro mint befektetési valuta szerepének értékeléséhez.
- (12) A KBER-nek átfogó statisztikákra van szüksége az euroövezeten kívüli jogalanyok által tartott eurobankjegyek állományára vonatkozó becslés elkészítéséhez. Ebből a célból különös jelentőséggel bírnak az eurobankjegyek – azon tagállamok, amelyeknek pénzneme az euro és az euroövezeten kívüli országok közötti – határokon átnyúló szállítására vonatkozó adatok. Ezekre a statisztikákra szükség van az eurobankjegy-kibocsátás területén történő döntéshozatal megkönnyítéséhez, az eurobankjegyek gyártástervezése, a készletgazdálkodás és az eurobankjegyek NKB-k és EKB általi – hatásköreiknek megfelelően történő – kibocsátása és szállítása tekintetében. Az eurobankjegyek szállítására vonatkozó statisztikák hozzájárulnak a monetáris és devizafejlemények értékeléséhez, és azokra az euro mint euroövezeten kívüli befektetési valuta szerepének értékeléséhez van szükség.
- (13) Az EKB által kidolgozott „Adatminőség-értékelési kerettel” összhangban meg kell határozni az euroövezet fizetési mérlegére és a nemzetközi befektetési pozíció statisztikára, valamint a nemzetközi tartalékok jelentésére vonatkozó minőségértékelési keretet. Az NKB-knak – adott esetben más illetékes hatóságokkal együttműködve – értékelniük kell az általuk szolgáltatott adatok minőségét.
- (14) A 2533/98/EK rendelet 3a. cikke és a KBER által összeállított európai statisztikákra vonatkozó nyilvános kötelezettségvállalás szerint a KBER statisztikák fejlesztésére, előállítására és terjesztésére irányuló tevékenységét a pártatlanság, a tárgyilagosság, a szakmai függetlenség, a költséghatékonyság, a statisztikai titoktartás elve, az adatszolgáltatási teher minimalizálása és a jó minőségű eredmény biztosítása vezérli.
- (15) A bizalmas statisztikai adatoknak NKB-k által az EKB részére történő átadása a KBER feladatainak elvégzéséhez szükséges mértékben és részletességgel történik. Amennyiben a bizalmas jelöléssel ellátott adatok forrásai más illetékes hatóságok, az ilyen adatok EKB általi használatának a 2533/98/EK rendelettel összhangban kell történnie.

⁽¹⁾ COM(2010) 774 végleges.

(16) Szükség van egy olyan eljárás kidolgozására, amely lehetővé teszi az ezen iránymutatás mellékleteiben szükséges technikai módosítások hatékony végrehajtását, feltéve, hogy az ilyen módosítások nem változtatják meg a mögöttes koncepciót, és nem érintik a tagállamok adat-szolgáltatóinak jelentési terhét. Az eljárás követésekor figyelembe kell venni az EBKR Statisztikai Bizottságának véleményét. Az NKB-k a KBER Statisztikai Bizottsága útján tehetnek javaslatokat ilyen jellegű technikai módosításokra,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYMUTATÁST:

1. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen iránymutatás alkalmazásában:

1. „külső statisztika”: a fizetésimérleg-statisztika és nemzetközi befektetési pozíció statisztika, a nemzetközi tartalékok jelentése és az eurobankjegyek határokon átnyúló szállítására vonatkozó statisztika;
2. „fizetési mérleg”: olyan statisztikai jelentés, amely megfelelő bontásban tartalmazza a vizsgált időszakban végrehajtott, nemzetközi tranzakciókat;
3. „nemzetközi befektetési pozíció”: olyan mérleg, amely megfelelő bontásban tartalmazza a nemzetközi pénzügyi követelések és kötelezettségek egy bázisidőpontban fennálló összességét;
4. „nemzetközi tartalékok jelentése”: az a statisztikai jelentés, amely megfelelő bontásban tartalmazza az eurorendszer tartalékeszközei, egyéb devizaeszközei és tartalékkal kapcsolatos kötelezettségei egy bázisidőpontban fennálló összességét;
5. „eurobankjegyek határokon átnyúló szállítása”: eurobankjegyek kivitele és/vagy behozatala;
6. „eurobankjegyek kivitele”: az eurobankjegyek valamely eurovezeti rezidens NKB-tól vagy monetáris pénzügyi intézménytől („MPI”) az euroövezeten kívüli jogi személynek történő szállítása;
7. „eurobankjegyek behozatala”: az eurobankjegyek valamely eurovezeti rezidens NKB-hoz vagy monetáris pénzügyi intézményhez („MPI”) az euroövezeten kívüli jogi személytől történő szállítása;
8. „rezidens”: jelentése azonos a 2533/98/EK rendelet 1. cikkének (4) bekezdésében adott meghatározással;
9. „külföld”: valamennyi nemzetközi szervezet és az adott euroövezeti tagállam területén kívüli rezidensek, melyek az adott tagállam rezidenseinek partnereként járnak el;
10. „nemzetközi tranzakció”: minden olyan, euroövezeti tagállamban és euroövezeten kívüli rezidens közötti tranzakció, amely – részben vagy egészben – követelést vagy tartozást hoz létre vagy egyenlít ki, illetve olyan tranzakció, amely egy dologra vonatkozó jog átadásával jár;
11. „nemzetközi pozíciók”: az euroövezeten kívüli tagállamban rezidensekkel szemben fennálló pénzügyi követelések és pénzügyi kötelezettségek állománya. A nemzetközi pozíciók tartalmazzák a következőket is: a) föld, egyéb nem termelt tárgyi eszközök és más ingatlanok, amelyek fizikailag euroövezeti tagállamokon kívül helyezkednek el és az e tagállam rezidensének tulajdonában vannak és/vagy fizikailag euroövezeti tagállamban találhatók és nem rezidensek tulajdonában vannak; és b) a rezidensek tulajdonában álló monetáris arany és különleges lehívási jogok (SDR);
12. „átértékelések”: a nemzetközi pozíciók árfolyamváltozásból és/vagy más árak változásából eredő nyereségének vagy veszteségének állománya;
13. „tartalékeszközök”: az eurorendszer magas likviditású, piac-képes és hitelképes, euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni, nem euroban fennálló követelése, valamint az arany, az IMF-beli tartalékpozíciók és az SDR követelések;
14. „egyéb devizaeszközök”: a) az eurorendszer euroövezet rezidenseivel szemben nem euroban fennálló követelése; és b) az eurorendszer euroövezeten kívüli rezidensekkel szemben nem euroban fennálló olyan követelése, amelyek nem felelnek meg a tartalékeszközökre meghatározott likviditási, piacképességi és hitelképességi kritériumoknak;
15. „tartalékkal kapcsolatos kötelezettségek”: az eurorendszerből történő előre látható biztos és feltételes rövid lejáratú nettó kifizetés, amely hasonlít az eurorendszer tartalékeszközeihez és egyéb devizaeszközeihez;
16. „értékpapíronkénti” adatgyűjtés: az egyes értékpapírokra lebontott adatok gyűjtése.

2. cikk

Az NKB-k statisztikai kötelezettségei

(1) Az NKB-k kötelesek az EKB rendelkezésére bocsátani az euroövezet összevont fizetési mérlege és nemzetközi befektetési pozíciója, valamint a nemzetközi tartalékok jelentése összeállításához szükséges, a nemzetközi tranzakciókra, pozíciókra és átértékelésekre, a tartalékeszközökre, egyéb devizaeszközökre, tartalékkal kapcsolatos kötelezettségekre vonatkozó adatokat. Az adatokat a II. melléklet 1–5. táblázatában meghatározottak szerint és a 3. cikkben feltüntetett határidőkkel összhangban kell rendelkezésre bocsátani.

(2) Az NKB-k egyben kötelesek a II. melléklet 6. táblázatában meghatározottak szerint az EKB rendelkezésére bocsátani az eurobankjegyek határokon átnyúló szállítására vonatkozó adatokat. Az NKB-k akkor jelentik az eurobankjegyek határokon átnyúló szállítására vonatkozó adatokat, amennyiben az előző év összes határokon átnyúló szállításának legjobb becslés szerinti teljes összege meghaladja az 1 000 millió EUR-t.

(3) Az adatokhoz mellékelni kell az egyedi, nagy jelentőségű eseményekre és a javítások okára vonatkozó azonnal rendelkezésre álló adatokat, ha azokban az ilyen egyedi, nagy jelentőségű események vagy javítások által okozott változás mértéke jelentős, illetőleg ha az EKB azt kéri. A hatályos szabályozás szerint – például a külföldi közvetlen befektetésekkel összefüggésben – a jelentős egyedi esetekre vonatkozó információk is megoszthatóak a többi euroövezeti NKB-val.

(4) A havi és negyedéves tranzakciók, valamint a negyedéves és éves pozíciók esetében a szükséges adatokat a jelenlegi nemzetközi szabványoknak, konkrétan a BPM6-nak megfelelően, az I., II. és III. mellékletben megállapított formában kell az EKB rendelkezésére bocsátani. A nemzetközi tartalékokra vonatkozó havi jelentés esetében a szükséges adatokat a jelenlegi nemzetközi szabványoknak, konkrétan az IMF „Nemzetközi tartalékok és devizalikviditás adatsablon útmutatójának” megfelelően, az I., II. és III. mellékletben megállapított formában kell az EKB rendelkezésére bocsátani.

(5) A fizetési mérleg tekintetében szükséges adatokat havonta és negyedévente kell rendelkezésre bocsátani. A nemzetközi tartalékok jelentésére vonatkozó adatokat havonta kell szolgáltatni. A nemzetközi befektetési pozíció tekintetében szükséges adatokat negyedévente kell rendelkezésre bocsátani. Az eurobankjegyek határokon átnyúló szállítása tekintetében szükséges adatokat havonta kell rendelkezésre bocsátani.

(6) A portfólióbefektetésekre vonatkozó adatgyűjtési rendszereknek meg kell felelniük a VI. mellékletben meghatározott modellek valamelyikének.

(7) Az euroövezet bővítése esetében a csatlakozó tagállam NKB-ja és az euro tagállam általi bevezetésének idején részt vevő összes többi tagállam NKB-ja visszamenőleges adatokat szolgáltat az EKB-nak az új összetételű euroövezetre kiterjedő aggregátumok összeállításának lehetővé tétele érdekében. Ezek az NKB-k 2008-tól szolgáltatnak visszamenőleges adatokat, a legjobb becslés alapján. Az EKB Igazgatósága a KBER Statisztikai Bizottságának javaslata alapján eseti alapon határozza meg a jelentendő tételeket és bontásokat.

Az Európai Unióhoz 2007 után csatlakozott minden tagállam NKB-ja legalább attól az időponttól kezdődő időszak vonatkozásában szolgáltat visszamenőleges adatokat, amikor az adott tagállam az EU-hoz csatlakozott.

(8) Az euroövezet bővítése esetében azok a tagállamok, melyek az euro fizikai bevezetése előtti időszakban is a monetáris unió tagjai voltak, gondoskodnak erre az időszakra a monetáris unió egészére történő visszamenőleges adatszolgáltatásról.

A 2. cikk (7) bekezdésétől eltérve a Banque centrale du Luxembourg nem köteles visszamenőleges adatok szolgáltatására a 2001 decemberével végződő időszak tekintetében. A Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique Belgium és Luxemburg vonatkozásában külön visszamenőleges adatokat köteles továbbítani a 2001 decemberével végződő időszakra. Ugyanez az eljárás érvényes abban az esetben, ha az euro fizikai bevezetését megelőző időszakra kell visszamenőleges adatokat kell szolgáltatni, a módszertani változások vagy a követelmények egyéb módosulása következtében.

3. cikk

Határidők

(1) Az euroövezet havi fizetési mérlegének összeállításához szükséges adatokat és az euroövezeti tartalékeszközök átértékelésének a tárgyhónap végét követő 44. naptári napon közép-európai idő szerint ⁽¹⁾ 14 óráig kell az EKB rendelkezésére bocsátani.

(2) Az euroövezet negyedéves fizetési mérlegének és a negyedéves nemzetközi befektetési pozícióinak összeállításához szükséges adatokat az alábbi napon közép-európai idő szerint 14 óráig kell az EKB rendelkezésére bocsátani.

a) a 2014–2016 között a tárgynegyedév végét követő 85. naptári nap;

b) 2017-ben és 2018-ban a tárgynegyedév végét követő 82. naptári nap;

c) 2019-től a tárgynegyedév végét követő 80. naptári nap.

(3) Az eurorendszer nemzetközi tartalékai jelentésének összeállításához szükséges adatokat a tárgyhónap végétől számított 10. naptári napon 14 óráig kell az EKB rendelkezésére bocsátani.

(4) Az eurobankjegyek határokon átnyúló szállítására vonatkozó, a II. melléklet 6. táblázatában meghatározott, szükséges adatokat a tárgyhónap végétől számított 35. naptári napon 14 óráig kell az EKB rendelkezésére bocsátani.

(5) Amennyiben az (1)–(4) bekezdésben említett határidő olyan napra esik, amelyen a TARGET2 zárva tart, a határidő a TARGET2 következő működési napján jár le ⁽²⁾.

(6) Az (1)–(5) bekezdésben említett adatok nemzeti szintű gyűjtését úgy kell megszervezni, hogy a határidőket be lehessen tartani.

⁽¹⁾ Az iránymutatásban az idővel kapcsolatos hivatkozások a közép-európai időre vonatkoznak, mely figyelembe veszi a közép-európai nyári időszámítást is.

⁽²⁾ A TARGET2 üzemszüneti napjait az EKB honlapján (www.europa.eu), valamint az eurorendszer nemzeti központi banki honlapjain teszik közzé.

4. cikk

Együttműködés az NKB-től eltérő, illetékes hatóságokkal

(1) Amennyiben a 2. cikkben ismertetett valamennyi adat vagy azok egy része az NKB-től eltérő, illetékes hatóságoktól származik, az NKB-k kidolgozzák az e hatóságokkal való együttműködés megfelelő módozatait annak érdekében, hogy biztosítsák az adatok továbbításának egy állandó keretét, amely különösen az adatminőség tekintetében eleget tesz az EKB szabványainak, illetve az ezen iránymutatásban meghatározott bármely más követelményének, kivéve, ha ugyanezt az eredményt a nemzeti jogszabályok már elérték.

(2) A pénzügyi mérleg, a kapcsolódó jövedelmek és nemzetközi befektetési pozíció esetében az NKB-k felelnek e területeken a fogalmak és a módszertan, valamint az adatgyűjtés, -összeállítás, -elemzés és -továbbítás szabványainak karbantartásának és fejlesztésének biztosításáért.

(3) Amennyiben a bizalmas jelöléssel ellátott adatok forrásai más illetékes hatóságok, nem az NKB-k, az ilyen adatok EKB általi használata a KBER vonatkozású statisztikai feladatainak ellátására korlátozódik.

5. cikk

Adattovábbítási szabvány

Az előírt statisztikai adatokat olyan formában kell az EKB rendelkezésére bocsátani, amely megfelel a IV. mellékletben megállapított követelményeknek.

6. cikk

A statisztikai adatok minősége

(1) Az EKB V. mellékletben megállapított ellenőrzési feladatainak sérelme nélkül, az NKB-k adott esetben más illetékes hatóságokkal a 4. cikkben említett módon együttműködve biztosítják az EKB rendelkezésére bocsátott statisztikai adatok minőségének ellenőrzését és értékelését. Az EKB ezeket az adatokat hasonló módon értékeli. Az értékelést időszerűen kell elvégezni. Az EKB Igazgatósága évente beszámol a Kormányzótanácsnak az adatok minőségéről.

(2) A portfólióbefektetések tranzakcióira és pozícióira, illetve a kapcsolódó bevételekre vonatkozó adatok minőségértékelésének feltétele a CSDB értékpapír-információinak megfelelő lefedettsége és minősége.

(3) Amennyiben a II. melléklet 1–5. táblázatának valamely tétele tekintetében az euroövezeti és nemzeti statisztikák számára az adatok elhanyagolhatóak vagy jelentéktelenek, illetve az adott tételhez az adatok nem gyűjthetők be ésszerű költséggel, megengedett a biztos statisztikai módszerekkel történő legjobb becslés alkalmazása, feltéve, hogy a statisztika analitikai

értékét ez nem veszélyezteti. Ezen túlmenően a legjobb becslés módszere megengedett a II. melléklet 1., 2. és 6. táblázatában szereplő, következő bontásokra:

- a) egyéb befektetések elsődleges eredményének altételei;
- b) egyéb elsődleges jövedelmek és másodlagos jövedelmek altételei;
- c) a tőkémerlegben a tőketranszferek altételei;
- d) a származtatott pénzügyi eszközökből származó kötelezettségek földrajzi bontása;
- e) az ISIN-kóddal nem rendelkező befektetési alapok befektetési jegyeinek újrabefektetett nyeresége;
- f) a határokon átnyúló bankjegyszállítás címletenkénti bontásban.

(4) A statisztikai adatok minőségének EKB általi ellenőrzése magában foglalhatja az ezen adatokon végzett módosítások alapos vizsgálatát is: először a statisztikai adatok legutóbbi értékelésének befoglalására, javítva ezzel a minőséget; másodsor a megfelelő fizetésimérleg-tételek közötti lehetőség szerinti következetesség biztosítására, a különböző gyakoriságok mindegyike vonatkozásában.

7. cikk

Egyszerűsített módosítási eljárás

Figyelembe véve a KBER Statisztikai Bizottságának véleményét, az EKB Igazgatósága végezhet technikai módosításokat ezen iránymutatás mellékleteiben, feltéve, hogy az ilyen módosítások nem változtatják meg a mögöttes koncepciót, és nem érintik a tagállamok adatszolgáltatóinak jelentési terhet.

8. cikk

Az adatok első alkalommal történő továbbítása az EKB-hoz

(1) A fizetésimérleg- és a nemzetközi befektetési pozíció statisztikákhoz, és a nemzetközi tartalékok jelentéséhez kapcsolódó adatok első továbbítására 2014 júniusában kerül sor.

(2) Az eurobankjegyek határokon átnyúló szállításához kapcsolódó adatok első továbbítására 2013 márciusában kerül sor.

9. cikk

Hatályon kívül helyezés

(1) Az EKB/2004/15 iránymutatás 2014. június 1-jével hatályát veszti.

(2) Az EKB/2004/15 iránymutatásra való hivatkozásokat az erre az iránymutatásra való hivatkozásként kell értelmezni.

*10. cikk***Hatálybalépés**

- (1) Ez az iránymutatás 2012. március 1-jén lép hatályba.
- (2) Az iránymutatást a 8. cikk (2) bekezdésének sérelme nélkül 2014. június 1-jétől kell alkalmazni.

*11. cikk***Címzettek**

Ennek az iránymutatásnak címzettje az eurorendszer valamennyi központi bankja.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2011. december 9-én.

az EKB Kormányzótanácsa részéről

az EKB elnöke

Mario DRAGHI

I. MELLÉKLET

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK STATISZTIKAI KÖVETELMÉNYEI

1. Fizetésimérleg-statisztika

Az Európai Központi Bank (EKB) kétféle időszakra vonatkozóan ír elő fizetésimérleg-statisztikát: havonta és negyedévente, az ennek megfelelő naptári bázisidőszakokra vonatkozóan. Az éves adatok összeállítására az adott évre a tagállamok által jelentett negyedéves adatok alapján történik. Lehetőség szerint a fizetésimérleg-statisztikáknak konzisztensnek kell lenniük a monetáris politika folytatására előírt egyéb statisztikákkal.

1.1. Havi fizetésimérleg-statisztika

Célkitűzés

Az euroövezet havi fizetésimérleg-statisztikájának célja a monetáris feltételeket és devizapiacokat befolyásoló fő tételek bemutatása (lásd II. melléklet, 1. táblázat)

Követelmények

Alapvető elvárás, hogy az adatok megfelelően felhasználhatók legyenek az euroövezet fizetési mérlegének számításához.

Tekintettel a havi fizetésimérleg-adatok benyújtására kitűzött rövid határidőre, azok nagymértékben összesített természetűre és a monetáris politikai célokra, valamint azok devizaműveletekben való felhasználására, az EKB – amennyiben ez elkerülhetetlen – a nemzetközi szabványoktól némi eltérést enged (lásd ezen iránymutatás 2. cikkének (4) bekezdését). Az eredményyszemléletű elszámolás nem elvárás. Amennyiben az a határidő betartásához szükséges, az EKB becsült vagy előzetes adatokat is elfogad.

A követelmény minden átfogó tranzakció-kategória esetében a követelések és kötelezettségek (vagy a folyó fizetésimérleg-tételek esetében bevételek és kiadások) jelentése. Ez általában a nemzetközi tranzakciók tekintetében azt kívánja meg az NKB-któl, hogy megkülönböztessék az euroövezet más tagállamainak rezidenseivel folytatott és az euroövezeten kívüli tranzakciókat. Az NKB-knak ezt következetesen kell végezniük.

Az euroövezet tagságában változás bekövetkezésekor az NKB-k kötelesek változtatást végrehajtani az euroövezet ország-összetételének meghatározásában attól a naptól kezdve, amikor a tagságban történő változás hatályba lép. Az euroövezet korábbi összetétele szerinti és az új euroövezeti tagállamok NKB-jától bekérlik a kibővített euroövezetre vonatkozó visszamenőleges adatok legjobb becslését.

A portfólióbefektetés terén az euroövezetre vonatkozó adatok értelmes havi összesíthetőségének lehetővé tétele érdekében meg kell különböztetni az euroövezet rezidensei által kibocsátott értékpapírokkal és az euroövezeten kívüli rezidensek által kibocsátott értékpapírokkal folytatott tranzakciókat. Az euroövezet portfólióbefektetések követeléseit érintő nettó tranzakcióinak statisztikáját a jelentett euroövezeten kívüli rezidensek által kibocsátott értékpapírokkal folytatott nettó tranzakciók összesítése útján kell összeállítani. Az euroövezet portfólióbefektetések kötelezettségeit érintő nettó tranzakciók statisztikáját az összesített nemzeti kötelezettségeket érintő nettó tranzakciók és az euroövezet rezidensei által kibocsátott és megvásárolt értékpapírokkal végzett nettó tranzakciók összesítése útján áll össze.

Hasonló jelentési kötelezettség és az összesített adatok összeállításának hasonló módszere vonatkozik a portfólióbefektetésekhez kapcsolódó jövedelmekre.

A fizetési mérleg monetáris bemutatásának összeállítása céljából az NKB-k kötelesek az adatokat intézményi szektoronkénti bontásban benyújtani. A havi fizetési mérlegnél a szektoronkénti bontás a következő:

- közvetlen befektetés vonatkozásában: a) betétgyűjtő vállalatok a központi bank kivételével; b) pénzüpi alapok; c) államháztartás; d) egyéb szektorok,
- portfólióbefektetési eszközök és egyéb befektetések vonatkozásában: a) központi bank; b) betétgyűjtő vállalatok a központi bank kivételével; c) pénzüpi alapok; d) államháztartás; e) egyéb szektorok.

A fizetési mérleg szektoronkénti bontásának összeállítása céljából az NKB-k kötelesek adatot szolgáltatni az euroövezet rezidensei által kibocsátott portfólióbefektetési értékpapírokkal folytatott nettó tranzakciókról, a kibocsátó intézményi hovatartozása szerinti szektoronkénti bontásban. Ezenkívül a portfólióbefektetések kötelezettségei tartalmazni fogják a belföldi kibocsátó intézményi szektoronkénti bontását.

Az euroövezet portfólióbefektetések kötelezettségeivel folytatott nettó tranzakciók statisztikája ezután szektoronkénti bontásban a megfelelő szektorok nettó összes nemzeti kötelezettségének és az annak megfelelő, az euroövezet rezidensei által kibocsátott és megvásárolt értékpapírokkal folytatott nettó tranzakciók összesítése révén áll össze.

Az NKB-k (és adott esetben az egyéb illetékes hatóságok) a VI. melléklet táblázatában előírt modellek egyikének megfelelően gyűjtik a portfólióbefektetési adatokat.

1.2. Negyedéves fizetésimérleg-statisztika

Célkitűzés

Az euroövezet negyedéves fizetésimérleg-statisztikájának célja részletesebb adatok szolgáltatása, a nemzetközi pozíciók további elemzésének lehetővé tételére.

E statisztikák észrevehetően hozzájárulnak az euroövezet előkészítés alatt álló ágazati és pénzügyi számláinak összeállításához és az Unió/euroövezet fizetési mérlegének együttes közzétételéhez, az Európai Bizottsággal (Eurostat) együttműködve.

Követelmények

A negyedéves fizetésimérleg-statisztika a lehető legnagyobb mértékben megfelel a nemzetközi előírásoknak (lásd ezen iránymutatás 2. cikkének (4) bekezdését). A negyedéves fizetésimérleg-statisztika előírt bontását a II. melléklet 2. táblázata tartalmazza. A tőke- és pénzügyi mérlegben használt harmonizált fogalmakat és meghatározásokat a VII. melléklet tartalmazza.

A negyedéves folyó fizetési mérleg bontása hasonló a havi adatokra előírt bontáshoz. A jövedelem vonatkozásában azonban negyedéves alapon részletesebb bontásra van szükség.

A pénzügyi mérlegben az EKB az „egyéb befektetések” tétel vonatkozásában a Nemzetközi Valutaalap (IMF) Fizetési mérleg és nemzetközi befektetési pozíció kézikönyve hatodik kiadásában (a továbbiakban: BPM6) megfogalmazott követelményeket követi. A bontás bemutatása is más (azaz a szektor élvez elsőbbséget). Ez a szektor szerinti bontás azonban összeegyeztethető a BPM6 bontásával, mivel ott az eszköztípusok élveznek elsőbbséget. A BPM6 bemutatáshoz hasonlóan a készpénzt és a betéteket megkülönböztetik a hitelektől és egyéb befektetésektől.

Az NKB-k kötelesek megkülönböztetni az euroövezeti tagállamokkal folytatott tranzakciókat és az összes többi nemzetközi tranzakciót. Az euroövezet portfólióbefektetések követeléseit érintő nettó tranzakcióinak statisztikáját a jelentett euroövezeten kívüli rezidensek által kibocsátott értékpapírokkal folytatott nettó tranzakciók összesítése útján kell összeállítani. Az euroövezet portfólióbefektetések kötelezettségeit érintő nettó tranzakciók statisztikája az összesített nemzeti kötelezettségeket érintő nettó tranzakciók és az euroövezet rezidensei által kibocsátott és megvásárolt értékpapírokkal végzett nettó tranzakciók összesítéséből áll össze.

Hasonló jelentési kötelezettség és az összeállítási mód hasonló módszere vonatkozik a portfólióbefektetésekre kapcsolódó jövedelmekre.

A közvetlen befektetések vonatkozásában az NKB-k kötelesek negyedévente a következő szektoronkénti bontást benyújtani: a) betégyűjtő vállalatok a központi bank kivételével; b) államháztartás; c) nem MPI pénzügyi vállalatok; d) nem pénzügyi vállalatok, háztartások és háztartásokat segítő nonprofit intézmények. A „portfólióbefektetési követelések” és „egyéb befektetések” tételek vonatkozásában a jelentések intézményi szektoronkénti bontása követi az IMF összeállítások szabványos összetevőit, amelyek a) központi bank; b) betégyűjtő vállalatok a központi bank kivételével; c) pénzügyi alapok; d) államháztartás; e) nem MPI pénzügyi vállalatok; f) nem pénzügyi vállalatok, háztartások és háztartásokat segítő nonprofit intézmények.

Az euroövezet portfólióbefektetésekre kapcsolódó kötelezettségeit érintő nettó tranzakciókról az euroövezetben rezidens kibocsátók szektora szerinti statisztika összeállításához a negyedéves adatokra vonatkozó követelmények hasonlóak, mint a havi fizetési mérlegre meghatározott követelmények.

A BPM6, összhangban a Nemzeti Számlák Rendszerével, a kamatok eredményelszámolású kimutatását javasolja. Ez a követelmény a folyó fizetési mérleget (befektetések jövedelme) és pénzügyi mérleget egyaránt érinti.

2. A nemzetközi tartalékra vonatkozó jelentés

Célkitűzés

A nemzetközi tartalékokra vonatkozó jelentés havi kimutatást nyújt az NKB-k és az EKB tartalékeszközeiről, egyéb devizaeszközeiről és tartalékkal kapcsolatos kötelezettségeiről az IMF „Nemzetközi tartalékok és devizalikviditás: útmutató az adatsablonhoz” kiadványában meghatározott nemzetközi tartalékok és devizalikviditás sablonnak megfelelően. Ezek az információk kiegészítik a tartalékeszközökre az euroövezet fizetésimérleg-statisztikáiban található adatokat.

Követelmények

Az euroövezet tartalékeszközei az EKB (összevont tartalékok) és NKB-k (nem összevont tartalékok) euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni magas likviditását, piacképes és hitelképes, konvertibilis devizában (azaz az eurotól különböző pénznemben) denominált és kiegyenlített követelése, valamint az arany, az IMF-beli tartalékpozíciók, illetve a különleges lehívási jogok (SDR) állománya. Tartalmazhatnak nettó pozíciókat a származtatott pénzügyi eszközökkel kapcsolatban is. A tartalékeszközök összeállítása főszabályként bruttó alapon történik, a tartalékkal kapcsolatos kötelezettségekkel történő nettósítás nélkül. A származtatott pénzügyi eszközökkel kapcsolatos pozíciókat kivételként nettó alapon kell kimutatni. Az NKB-k által benyújtandó adatok bontását a II. melléklet 3. táblázatának I.A szakasza tartalmazza.

A nemzetközi tartalékok jelentésének (II. melléklet, 3. táblázat, I.B szakasz) „egyéb devizaeszközök” tétele tartalmazza az eurorendszer olyan devizaeszközeit, amelyek nem felelnek meg e meghatározásnak, nevezetesen az euroövezet rezidenseivel szembeni követeléseket és a monetáris politikai célból vagy a fizetésimérleggel vagy árfolyam-politikával össze nem függő okból tartott követeléseket.

A nem rezidensekkel szemben euroban felmerülő követelések és az euroövezeti tagállamok kormányai tulajdonában lévő devizamérleg nem minősül tartalékeszköznek; ezen összegeket az eurorendszer tartalékjelentése nem tartalmazza, és azokat a nemzetközi befektetési pozíciók között „egyéb befektetések” között kell kimutatni, amennyiben azok euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni követelések.

Ezenkívül az úgynevezett „tartalékkal kapcsolatos kötelezettségek” vonatkozó adatot, amely az eurorendszer tartalékeszközeihez és egyéb devizaeszközeihez kapcsolódó, az eurorendszerből történő előre látható biztos és feltételes rövid lejáratú nettó kifizetést jelöli, a II. melléklet 3. táblázatának II–IV. szakaszában kell jelenteni.

3. Nemzetközi befektetési pozíciókra vonatkozó statisztika

Célkitűzés

A nemzetközi befektetési pozíció az euroövezet egészének külső eszközeinek és forrásainak jelentése, a monetáris politika és devizapiac elemzéséhez. Hozzájárul különösen a tagállamok külső sebezhetőségének értékeléséhez és a külföldi likvid eszközpozíciók alakulásának a pénztartó szektor általi figyelemmel kíséréséhez. E statisztikai információk kulcsfontosságúak az euroövezet negyedéves pénzügyi számláiban a külföld számlák összeállításakor, valamint segítséget nyújthatnak a fizetési mérleg tranzakcióinak összeállításában is.

Követelmények

Az NKB-knak negyedévente kell megadniuk a tárgyidőszak végi pozíciók vonatkozásában a nemzetközi befektetési pozíciókat és az árfolyamváltozás vagy más árváltozás miatti átértékeléseket.

A nemzetközi befektetési pozíció adatai lehetőség szerint megfelelnek a nemzetközi előírásoknak (lásd ezen iránymutatás 2. cikkének (4) bekezdését). Az EKB az euroövezet egészére állítja össze a nemzetközi befektetési pozíciót. Az euroövezet nemzetközi befektetési pozíciójának bontását a II. melléklet 4. táblázata mutatja be.

A nemzetközi befektetési pozíció a bázisidőszak végén fennálló pénzügyi pozíciót mutatja, időszak végi áron értékelve. A pozíciók értékének változása a következő tényezőkből eredhet. Először, az értékben a bázisidőszak során történt változások egy része azon pénzügyi tranzakciók miatt következik be, amelyek a fizetési mérlegben mentek végbe és ott kerültek rögzítésre. Másodszor, a pozíciók adott időszak eleji és végi változásainak egy részét a bemutatott pénzügyi eszközök és források árainak változása okozza. Harmadszor, amennyiben a pozíciók a nemzetközi befektetési pozícióhoz használt elszámolási egységtől eltérő pénznemben merülnek fel, az egyéb pénznemekhez viszonyított árfolyamok változásai szintén hatással vannak az értékre. Végül bármely más olyan változás, amely nem a fenti tényezőknek tudható be, az időszakon belüli mennyiségi változásnak minősül.

Az euroövezet pénzügyi tranzakcióinak és pozícióinak megfelelő egyeztetése megkívánja, hogy megkülönböztetésre kerüljön az értékben az ár- vagy árfolyamváltozás, illetve mennyiségi változás miatt bekövetkezett változások.

A nemzetközi befektetési pozíció körének a lehető legközelebbinek kell lenni a negyedéves fizetésimérleg-tranzakciókhoz. A felhasznált fogalmak, meghatározások és bontások összhangban vannak a negyedéves fizetésimérleg-tranzakciókhoz használtakkal.

Lehetőség szerint a nemzetközi befektetési pozíciónak konzisztensnek kell lenni a többi statisztikával, úgymint monetáris és banki statisztikákkal, valamint a pénzügyi és a nemzeti számlákkal.

A havi és a negyedéves fizetési mérleg esetében az NKB-k a nemzetközi befektetési pozíció statisztikáikban kötelesek megkülönböztetni az euroövezeti tagállamokkal szembeni eszközeiket és az összes többi külső pozíciót. A portfólióbefektetések esetében meg kell különböztetni az euroövezet rezidensei és az euroövezeten kívüli rezidensek által kibocsátott értékpapír-befektetéseket. Az euroövezet portfólióbefektetésekhez kapcsolódó nettó követeléseit bemutató statisztikát az euroövezeten kívüli rezidensek által kibocsátott értékpapírokból fennálló nettó követelések összesítése útján kell összeállítani. Az euroövezet portfólióbefektetésekhez kapcsolódó nettó kötelezettségeket bemutató statisztikát az összes nettó nemzeti kötelezettségnek és az euroövezet rezidensei által kibocsátott és megvásárolt értékpapírok nettó pozíciójának összesítésével állítják össze.

A nemzetközi befektetési pozíción belül a portfólióbefektetések követeléseinek és kötelezettségeinek összeállítása kizárólag állományi adatokból történik.

Az NKB-k (és adott esetben más illetékes statisztikai hatóságok) legalább a negyedéves portfólióbefektetések követeléseit és kötelezettségeit értékpapíronként gyűjtik, a VI. mellékletben szereplő táblázatban előírt modellek egyikének megfelelően.

4. A tartalékeszközök árfolyamváltozás vagy más változás miatti havi átértékelése

Céltűzés

Az euroövezeti tartalékeszközök havi átértékelése hozzájárul az euroövezet külső sérülékenységének értékeléséhez.

Követelmények

Az NKB-knak havonta kell megadniuk a tartalékeszközök árfolyamváltozás vagy más változás miatti átértékelésére vonatkozó statisztikákat. Ezek az adatok megfelelnek a nemzetközi előírásoknak (lásd ezen iránymutatás 2. cikkének (4) bekezdését).

Az adatszolgáltatás előírt bontását a II. melléklet 5. táblázata tartalmazza.

A tartalékeszközök átértékelése mutatja az eszköztartási nyereségeket és veszteségeket, azaz a tartalékeszközök pénzübeni értékében az árszint és árstruktúra változásának eredményeképpen bekövetkezett változásokat.

5. Az eurobankjegyek havi határokon átnyúló szállítása, címletenkénti bontásban

Céltűzés

A KBER-nek átfogó statisztikákra van szüksége az euroövezeten kívüli jogalanyok által tartott eurobankjegyek állományára vonatkozó becslés elkészítéséhez. Ebből a célból különös jelentőséggel bírnak az eurobankjegyek euroövezet és az euroövezeten kívüli országok közötti, határokon átnyúló szállítására vonatkozó adatok. Ezekre a statisztikákra szükség van az eurobankjegy-kibocsátás területén történő döntéshozatal megkönnyítéséhez, az eurobankjegyek gyártástervezése, a készletgazdálkodás és az eurobankjegyek NKB-k és EKB általi – hatásköreiknek megfelelően történő – kibocsátása és szállítása tekintetében. Az eurobankjegyek szállítására vonatkozó statisztikák hozzájárulnak a monetáris és devizafejlemények értékeléséhez, és azokra az euro mint euroövezeten kívüli befektetési valuta szerepének értékeléséhez van szükség.

Követelmények

Az NKB-knak adatokat kell szolgáltatniuk az euroövezeti tagállamok havi, euroövezeten kívüli országokba irányuló eurobankjegy-behozataláról és -kiviteléről, a II. melléklet 6. táblázatában meghatározottak szerint.

II. MELLÉKLET

ELŐÍRT BONTÁSOK

1. táblázat

Havi fizetési mérleg

	Követel	Tartozik	
1. Folyó fizetési mérleg ⁽¹⁾			
Áruk ⁽²⁾	Geo 3 ⁽³⁾	Geo 3	
Szolgáltatások	Geo 3	Geo 3	
Elsődleges jövedelem			
Munkavállalók díjazása	Geo 3	Geo 3	
Befektetési jövedelem			
Közvetlen befektetés			
Részesedések	Geo 3	Geo 3	
ebből: újrabefektetett nyereség rezidens szektoronként (1. ágazat) ⁽⁴⁾	Geo 2	Geo 2	
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Geo 3	Geo 3	
Portfólióbefektetés			
Részesedések és befektetési alapok befektetési jegyei	Geo 3	Geo 1	
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Geo 3	Geo 1	
Egyéb befektetés	Geo 3	Geo 3	
ebből: kamat	Geo 2	Geo 2	
Tartalékeszközök	Geo 3	Geo 3	
ebből: kamat	Geo 2	Geo 2	
Egyéb elsődleges jövedelmek	Geo 3	Geo 3	
Másodlagos jövedelmek	Geo 3	Geo 3	
2. Tőkmérleg	Geo 3	Geo 3	
	Pénzügyi eszközök nettó beszerzése	Nettó felmerült kötelezettségek	Nettó
3. Pénzügyi mérleg			
Közvetlen befektetés			
Részesedések rezidens szektoronként (1. ágazat)	Geo 2	Geo 2	
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok rezidens szektoronként (1. ágazat)	Geo 2	Geo 2	
Portfólióbefektetés			
Részesedések és befektetési alapok befektetési jegyei			
Rezidens szektoronként (1. ágazat)	Geo 2	Geo 1	
Kibocsátó ügyfélszektoronként (1. ágazat)	Geo 2		
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok			
Rövid lejáratú			
Rezidens szektoronként (1. ágazat)	Geo 2	Geo 1	
Kibocsátó ügyfélszektoronként (1. ágazat)	Geo 2		

	Pénzügyi eszközök nettó beszerzése	Nettó felmerült kötelezettségek	Nettó
Hosszú lejáratú			
Rezidens szektoronként (1. ágazat)	Geo 2	Geo 1	
Kibocsátó ügyfélszektoronként (1. ágazat)	Geo 2		
Származtatott pénzügyi eszközök (tartalékon kívül) és munkavállalói részvényopciók			Geo 2
Egyéb befektetés			
Rezidens szektoronként (1. ágazat)	Geo 2	Geo 2	
ebből: készpénz és betétek	Geo 2	Geo 2	
Tartalékeszközök			
Monetáris arany			
Aranytömbök	Geo 1		
Látra szóló aranszámlák	Geo 1		
Különleges lehívási jogok (SDR)	Geo 1		
Tartalékpozíció a Nemzetközi Valutaalapnál (IMF)	Geo 1		
Egyéb tartalékeszközök			
Készpénz és betétek			
Követelések a monetáris hatóságok, az IMF és a Nemzetközi Fizetések Bankja (BIS) felé	Geo 1		
Követelések más jogalanyok (bankok) felé	Geo 1		
Értékpapírok			
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok			
Rövid lejáratú	Geo 1		
Hosszú lejáratú	Geo 1		
Részesedések és befektetési alapok befektetési jegyei	Geo 1		
Származtatott pénzügyi eszközök (nettó)	Geo 1		
Egyéb követelések	Geo 1		

(¹) A kiválasztott tételek fogalma és meghatározása a III. mellékletben található.

(²) Része a szolgáltatásimport – kvázi tranzitkereskedelelem miatti kiigazítás.

(³) A szükséges földrajzi bontást részletesen a 7. táblázat adja meg.

(⁴) A szükséges intézményi szektorok szerint bontást részletesen a 8. táblázat adja meg.

2. táblázat

Negyedéves fizetési mérleg

	Követel	Tartozik
1. Folyó fizetési mérleg (¹)		
Áruk	Geo 4 (²)	Geo 4
Normál termékforgalom a fizetési mérleg szerint	Geo 3	Geo 3
Nettó árukvitel közvetítői kereskedelem keretében	Geo 3	
Közvetítői kereskedelem keretében beszerzett áruk (negatív jóváírás)	Geo 3	
Közvetítői kereskedelem keretében eladott áruk	Geo 3	
Nem monetáris arany	Geo 3	Geo 3
Szolgáltatásimport – kvázi tranzitkereskedelem miatti kiigazítás	Geo 4	Geo 4

	Követel	Tartozik
Szolgáltatások	Geo 4	Geo 4
Mások tulajdonában lévő fizikai inputokkal összefüggő gyártási szolgáltatások	Geo 4	Geo 4
Máshová nem sorolt karbantartási és javítási szolgáltatások	Geo 4	Geo 4
Szállítás	Geo 4	Geo 4
Idegenforgalom	Geo 4	Geo 4
Építés	Geo 4	Geo 4
Biztosítási és nyugdíjszolgáltatások	Geo 4	Geo 4
Pénzügyi szolgáltatások	Geo 4	Geo 4
Külön felszámított és más pénzügyi szolgáltatások	Geo 3	Geo 3
Közvetve mért pénzügyi közvetítői szolgáltatások (FISIM)	Geo 3	Geo 3
Szellemi tulajdon használatának máshová nem sorolt díja	Geo 4	Geo 4
Távközlési, számítástechnikai és informatikai szolgáltatások	Geo 4	Geo 4
Egyéb üzleti szolgáltatások	Geo 4	Geo 4
Kutatási-fejlesztési szolgáltatások	Geo 3	Geo 3
Szakmai és vezetési tanácsadási szolgáltatások	Geo 3	Geo 3
Műszaki, kereskedelemhez kapcsolódó és más üzleti szolgáltatások	Geo 3	Geo 3
Személyes, kulturális és szórakoztatással kapcsolatos szolgáltatások	Geo 4	Geo 4
Máshová nem sorolt kormányzati áruk és szolgáltatások	Geo 4	Geo 4
Elsődleges jövedelem		
Munkavállalók díjazása	Geo 4	Geo 4
Befektetési jövedelem		
Közvetlen befektetés		
Részesedések	Geo 4	Geo 4
Osztalékok és jövedelem kivonása a kvázi vállalatokból		
<i>közvetlen befektetéssel érintett vállalatokban</i>	Geo 3	Geo 3
<i>Közvetlen befektetőben (fordított befektetés)</i>	Geo 3	Geo 3
<i>Kapcsolt vállalkozások között</i>	Geo 3	Geo 3
Rezidens szektoronként (2. ágazat) ⁽³⁾	Geo 2	Geo 2
Újrabefektetett jövedelem	Geo 4	Geo 4
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 2	Geo 2
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Geo 4	Geo 4
<i>közvetlen befektetéssel érintett vállalatokban</i>	Geo 3	Geo 3
<i>Közvetlen befektetőben (fordított befektetés)</i>	Geo 3	Geo 3
<i>Kapcsolt vállalkozások között</i>	Geo 3	Geo 3
ebből: kamat		
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 2	Geo 2

	Követel	Tartozik
Portfólióbefektetés		
Részesedések és befektetési alapok befektetési jegyei	Geo 4	Geo 1
Részesedések		
Osztalékok		
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 3	Geo 1
Kibocsátó ügyfélszektoronként (2. ágazat)	Geo 2	
Befektetési jegyek		
Osztalékok		
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 3	Geo 1
Kibocsátó ügyfélszektoronként (2. ágazat)	Geo 2	
Újrabefektetett jövedelem		
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 3	Geo 1
Kibocsátó ügyfélszektoronként (2. ágazat)	Geo 2	
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok		
Rövid lejáratú	Geo 4	Geo 1
Kamat		
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 3	Geo 1
Kibocsátó ügyfélszektoronként (2. ágazat)	Geo 2	
Hosszú lejáratú	Geo 4	Geo 1
Kamat		
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 3	Geo 1
Kibocsátó ügyfélszektoronként (2. ágazat)	Geo 2	
Egyéb befektetés	Geo 4	Geo 4
Jövedelem kivonása a kvázi vállalatokból	Geo 3	Geo 3
Kamat	Geo 3	Geo 3
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 2	Geo 2
ebből: SDR-ek kamata		Geo 1
ebből: kamat FISIM levonása előtt	Geo 3	Geo 3
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 2	Geo 2
Biztosítási kötvények, nyugdíjrendszerek és szabványosított garanciarendszerek tulajdonosainak betudható jövedelmek	Geo 3	Geo 3
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 2	Geo 2
Tartalékeszközök	Geo 3	
ebből: kamat	Geo 3	
Egyéb elsődleges jövedelmek	Geo 4	Geo 4
Államháztartás	Geo 3	Geo 3
Termelési és importadók	Uniós intézmények	Uniós intézmények
Termékadók	Uniós intézmények	Uniós intézmények
Egyéb termelési adók	Uniós intézmények	Uniós intézmények

	Követel	Tartozik
Támogatások	Unió intézmények	Unió intézmények
Terméktámogatások	Unió intézmények	Unió intézmények
Egyéb termelési támogatások	Unió intézmények	Unió intézmények
Bérleti díjak	Geo 3	Geo 3
Egyéb szektorok	Geo 3	Geo 3
Termelési és importadók	Unió intézmények	Unió intézmények
Termékadók	Unió intézmények	Unió intézmények
Egyéb termelési adók	Unió intézmények	Unió intézmények
Támogatások	Unió intézmények	Unió intézmények
Terméktámogatások	Unió intézmények	Unió intézmények
Egyéb termelési támogatások	Unió intézmények	Unió intézmények
Bérleti díjak	Geo 3	Geo 3
Másodlagos jövedelmek	Geo 4	Geo 4
Államháztartás	Geo 3	Geo 3
Folyó jövedelem-, vagyon- stb. adók	Geo 3	Geo 3
Társadalombiztosítási járulékok	Geo 3	Geo 3
Társadalombiztosítási juttatások	Geo 3	Geo 3
Folyó nemzetközi együttműködés	Geo 3	Geo 3
ebből: uniós intézményekkel szemben (az EKB kivételével)	Unió intézmények	Unió intézmények
Egyéb folyó transzferek	Geo 3	Geo 3
Hozzáadottérték-adó és bruttó nemzeti terméken alapuló uniós saját forrás	Unió intézmények	Unió intézmények
Egyéb szektorok	Geo 3	Geo 3
Folyó jövedelem-, vagyon- stb. adók	Geo 3	Geo 3
Társadalombiztosítási járulékok	Geo 3	Geo 3
Társadalombiztosítási juttatások	Geo 3	Geo 3
Nettó nem életbiztosítási díjak	Geo 3	Geo 3
Nem életbiztosításból eredő követelések	Geo 3	Geo 3
Egyéb folyó transzferek	Geo 3	Geo 3
ebből: Személyes transzferek (rezidens és nem rezidens háztartások között)	Geo 3	Geo 3
ebből: munkavállalók pénzátutalásai	Geo 4	Geo 4
Nyugdíjjogosultságok változása miatti kiigazítások	Geo 3	Geo 3
2. Tőkémerleg	Geo 4	Geo 4
Nem termelt nem pénzügyi eszközök bruttó beszerzésének/eladásának egyenlege	Geo 3	Geo 3
Tőke-transzferek	Geo 3	Geo 3

	Követel	Tartozik
Államháztartás	Geo 3	Geo 3
Tőkeadók	Geo 3	Geo 3
Beruházási támogatások	Geo 3	Geo 3
Egyéb tőketranszferek	Geo 3	Geo 3
ebből: tartozáselengedés	Geo 3	Geo 3
Egyéb szektorok	Geo 3	Geo 3
Tőkeadók	Geo 3	Geo 3
Beruházási támogatások	Geo 3	Geo 3
Egyéb tőketranszferek	Geo 3	Geo 3
ebből: tartozáselengedés	Geo 3	Geo 3
	Pénzügyi eszközök nettó beszerzése	Nettó felmerült kötelezettségek
		Nettó (2) – (1)
3. Pénzügyi mérleg	Geo 1	Geo 1
Közvetlen befektetés	Geo 4	Geo 4
Részesedések	Geo 4	Geo 4
Részesedés az újrabefektetett nyereség kivételével		
<i>Közvetlen befektetéssel érintett vállalatokban</i>	Geo 3	Geo 3
<i>Közvetlen befektetőben (fordított befektetés)</i>	Geo 3	Geo 3
<i>Kapcsolt vállalkozások között</i>	Geo 3	Geo 3
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 2	Geo 2
Tőzsdén jegyzett	Geo 2	Geo 2
Tőzsdén nem jegyzett	Geo 2	Geo 2
Egyéb (pl. ingatlan)	Geo 2	Geo 2
Újrabefektetett nyereség	Geo 4	Geo 4
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 2	Geo 2
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Geo 4	Geo 4
<i>Közvetlen befektetéssel érintett vállalatokban</i>	Geo 3	Geo 3
<i>Közvetlen befektetőben (fordított befektetés)</i>	Geo 3	Geo 3
<i>Kapcsolt vállalkozások között</i>	Geo 3	Geo 3
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 2	Geo 2
Portfólióbefektetés	Geo 4	Geo 1
Részesedések és befektetési alapok befektetési jegyei	Geo 4	Geo 1
Részesedések		
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 3	Geo 1
Tőzsdén jegyzett	Geo 2	Geo 1
Tőzsdén nem jegyzett	Geo 2	Geo 1

	Pénzügyi eszközök nettó beszerzése	Nettó felmerült kötelezettségek	Nettó (2) – (1)
Kibocsátó ügyfélszektoronként (2. ágazat)			
Tőzsdén jegyzett	Geo 2		
Tőzsdén nem jegyzett	Geo 2		
Befektetési jegyek			
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 3	Geo 1	
ebből: újrabefektetett nyereség	Geo 3	Geo 1	
Kibocsátó ügyfélszektoronként (2. ágazat)	Geo 2		
ebből: újrabefektetett nyereség	Geo 2		
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok			
Rövid lejáratú	Geo 4	Geo 1	
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 3	Geo 1	
Kibocsátó ügyfélszektoronként (2. ágazat)	Geo 2		
Hosszú lejáratú	Geo 4	Geo 1	
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 3	Geo 1	
Kibocsátó ügyfélszektoronként (2. ágazat)	Geo 2		
Származtatott pénzügyi eszközök (tartalékon kívül) és munkavállalói részvényopciók			
Rezidens szektoronként (2. ágazat)			Geo 3
Egyéb befektetés	Geo 4	Geo 4	
Rezidens szektoronként (1. ágazat)	Geo 4	Geo 4	
Egyéb részesedések	Geo 3	Geo 3	
Készpénz és betétek			
Rezidens szektoronként (2. ágazat)			
Rövid lejáratú	Geo 3	Geo 3	
Hosszú lejáratú	Geo 3	Geo 3	
Hitelek			
Rezidens szektoronként (2. ágazat)			
Rövid lejáratú	Geo 3, IMF	Geo 3, IMF	
Hosszú lejáratú	Geo 3, IMF	Geo 3, IMF	
Biztosítás, nyugdíjrendszerek és szabványosított garanciarendszerek			
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 3	Geo 3	

	Pénzügyi eszközök nettó beszerzése	Nettó felmerült kötelezettségek	Nettó (2) – (1)
Kereskedelmi hitelek és előlegek			
Rezidens szektoronként (2. ágazat)			
Rövid lejáratú	Geo 3	Geo 3	
Hosszú lejáratú	Geo 3	Geo 3	
Egyéb követelések/kötelezettségek			
Rezidens szektoronként (2. ágazat)			
Rövid lejáratú	Geo 3	Geo 3	
Hosszú lejáratú	Geo 3	Geo 3	
SDR-ek		Geo 1	
Tartalékeszközök	Geo 3		
4. Egyenlegező tételek			
Áruk és szolgáltatások egyenlege			Geo 4
Folyó fizetési mérleg egyenlege			Geo 1
Nettó hitelnyújtás (+)/nettó hitelfelvétel (-) (a folyó fizetési mérleg és a tőkeszámla egyenlege)			Geo 1
Nettó hitelnyújtás (+)/nettó hitelfelvétel (-) (a pénzügyi mérlegből)			Geo 1
Nettó hibák és kihagyások			Geo 1

(1) A kiválasztott tételek fogalma és meghatározása a III. mellékletben található.

(2) A szükséges földrajzi bontást részletesen a 7. táblázat adja meg.

(3) A szükséges intézményi szektorok szerint bontást részletesen a 8. táblázat adja meg.

3. táblázat

A nemzetközi tartalékra vonatkozó havi jelentés

I. Hivatalos tartalékeszközök és egyéb devizaeszközök (hozzávetőleges piaci érték)

	Minden lejárát
A. Tartalékeszközök ⁽¹⁾	
Monetáris arany (ideértve az aranybetéteket és arany swapügyleteket)	
ebből: monetáris arany készpénzfedezett swapügylet keretében	Geo 0
Aranytömbök	Geo 1 ⁽²⁾
Táj. mennyiség millió unciában	Geo 1
Látra szóló aranyzámlák	Geo 1
Táj. mennyiség millió unciában	Geo 1
SDR-ek	Geo 1
Tartalékpozíció az IMF-nél	Geo 1
Egyéb tartalékeszközök	
Készpénz és betétek	
Követelések nem euroövezeti központi bankok, az IMF és a BIS irányában	Geo 1

	Minden lejárat
Követelések jogalanyok (bankok) felé	
Olyan tagállambeli székhellyel, melynek nem az euro a fizetőeszköze	Geo 1
Olyan tagállamon kívüli székhellyel, melynek nem az euro a fizetőeszköze	Geo 1
Értékpapírok	
ebből: értékpapírok készpénzfedezetű repóügyletek keretében	Geo 0
ebből: a kibocsátó székhelye olyan tagállamban van, melynek nem az euro a fizetőeszköze	Geo 1
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	
Rövid lejáratú	Geo 1
Hosszú lejáratú	Geo 1
Részesedések és befektetési alapok befektetési jegyei	Geo 1
Származtatott pénzügyi eszközök (nettó)	Geo 1
Egyéb követelések	
Hitelek nem bankoknak	Geo 1
Egyéb	Geo 1
B. Egyéb devizaeszközök (nem a tartalékeszközök része)	
Értékpapírok	Geo 0
Betétek	
olyan tagállambeli székhellyel, melynek az euro a fizetőeszköze	Geo 0
olyan tagállamon kívüli székhellyel, melynek az euro a fizetőeszköze	Geo 0
Hitelek	Geo 0
Származtatott pénzügyi eszközök (nettó)	Geo 0
Arany	Geo 0
Egyéb	Geo 0

II. Előre látható, biztos rövid lejáratú nettó kifizetés a devizaeszközökből (névérték)

	Hátralevő futamidő		
	1 hónapon belül	1 hónapon túl és legfeljebb 3 hónap	3 hónapon túl és legfeljebb egy év
Devizahitelek, értékpapírok és betétek	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Kiáramlás (–)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Tőke	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Kamat	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Beáramlás (–)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Tőke	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Kamat	Geo 0	Geo 0	Geo 0

	Hátralevő futamidő		
	1 hónapon belül	1 hónapon túl és legfeljebb 3 hónap	3 hónapon túl és legfeljebb egy év
Összesített rövid és hosszú pozíciók a deviza határidős és tőzsdei határidős ügyletekben a nemzeti valuta ellenében (ideértve a deviza swapügyletek határidős oldalát)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Rövid pozíciók (–)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Hosszú pozíciók (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Egyéb	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Repóügyletekhez kapcsolódó kiáramlás (–)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Fordított repóhoz kapcsolódó beáramlás (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Kereskedelmi hitelek (–)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Kereskedelmi hitelek (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Egyéb tartozások (–)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Egyéb követelések (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
III. Feltételes rövid lejáratú nettó kifizetés a devizaeszközökből			
Függő devizakövetelések	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Fedezetgaranciák 1 éven belül esedékes hitelekre	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Egyéb függő kötelezettségek	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Deviza-értékpapírok beágyazott opciókkal (eladási opció)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Lehívatlan, feltétel nélküli hitelkeretek, amelyeket a következő szervezetek nyújtottak:	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Egyéb nemzeti monetáris hatóságok, BIS, IMF és egyéb nemzetközi szervezetek	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Egyéb nemzeti monetáris hatóságok (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
BIS (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
IMF (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Egyéb nemzetközi szervezetek (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Az adatszolgáltató országban székhellyel rendelkező bankok és más pénzüintézetek (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Az adatszolgáltató országon kívül székhellyel rendelkező bankok és más pénzüintézetek (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Lehívatlan, feltétel nélküli hitelkeretek, amelyeket a következő szervezeteknek nyújtottak:	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Egyéb nemzeti monetáris hatóságok, BIS, IMF és egyéb nemzetközi szervezetek	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Egyéb nemzeti monetáris hatóságok (–)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
BIS (–)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
IMF (–)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Egyéb nemzetközi szervezetek (–)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Az adatszolgáltató országban székhellyel rendelkező bankok és más pénzüintézetek (–)	Geo 0	Geo 0	Geo 0

	Hátralevő futamidő		
	1 hónapon belül	1 hónapon túl és legfeljebb 3 hónap	3 hónapon túl és legfeljebb egy év
Az adatszolgáltató országon kívül székhellyel rendelkező bankok és más pénzüintézetek (–)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Összesített rövid és hosszú deviza opció pozíciók a nemzeti valuta ellenében	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Rövid pozíciók	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Vásárolt eladási opciók	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Eladott vételi opciók	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Hosszú pozíciók	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Vásárolt vételi opciók	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Eladott eladási opciók	Geo 0	Geo 0	Geo 0
PRO MEMORIA: Értékkel bíró opciók	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Aktuális árfolyamon	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Rövid pozíció	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Hosszú pozíció	Geo 0	Geo 0	Geo 0
+ 5 % (5 %-os értékcsökkenés)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Rövid pozíció	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Hosszú pozíció	Geo 0	Geo 0	Geo 0
– 5 % (5 %-os értéknövekedés)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Rövid pozíció	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Hosszú pozíció	Geo 0	Geo 0	Geo 0
+ 10 % (10 %-os értékcsökkenés)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Rövid pozíció	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Hosszú pozíció	Geo 0	Geo 0	Geo 0
– 10 % (10 %-os értéknövekedés)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Rövid pozíció	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Hosszú pozíció	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Egyéb	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Rövid pozíció	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Hosszú pozíció	Geo 0	Geo 0	Geo 0

IV. Tájékoztató tételek

	Hátralevő futamidő		
	Legfeljebb 1 éves	Egy évnél hosszabb	Minden lejárat
Devizaárfolyamokhoz indexált rövid lejáratú nemzeti valuta hitelek (névérték)	Geo 0		
Devizában felmerülő, más módon (pl. nemzeti valutában) elszámolt pénzügyi eszközök (névérték)			Geo 0
Származtatott pénzügyi eszközök (határidős, tőzsdei határidős és opciós megállapodások)			Geo 0

	Hátralevő futamidő		
	Legfeljebb 1 éves	Egy évnél hosszabb	Minden lejárat
Rövid pozíciók			Geo 0
Hosszú pozíciók			Geo 0
Egyéb eszközök			Geo 0
Zálogjoggal terhelt eszközök			Geo 0
Tartalékeszközök között			Geo 0
Egyéb devizaeszközök között			Geo 0
Kölcsönügyletben vagy repóban érintett értékpapírok (piaci érték)			Geo 0
Kölcsönadott vagy repóban eladott és az I. szakasz tartalmazza (–)			Geo 0
Kölcsönadott vagy repóban eladott, de az I. szakasz nem tartalmazza (–)			Geo 0
Kölcsönvett vagy megvásárolt és az I. szakasz tartalmazza (+)			Geo 0
Kölcsönvett vagy megvásárolt, de az I. szakasz nem tartalmazza (+)			Geo 0
Származtatott pénzügyi eszközök (nettó, piaci árhoz viszonyított)			Geo 0
Határidős ügyletek			Geo 0
Tőzsdei határidős ügyletek			Geo 0
Swapügyletek			Geo 0
Opciók			Geo 0
Egyéb			Geo 0
A lejáratig egy évnél hosszabb futamidejű származtatott pénzügyi eszközök (határidős, tőzsdei határidős vagy opciós szerződések), amelyekre pótlólagos fedezet hívható le (névérték)		Geo 0	
Összesített rövid és hosszú pozíciók a deviza határidős és tőzsdei határidős ügyletekben a nemzeti valuta ellenében (ideértve a deviza swap-ügyletek határidős oldalát)		Geo 0	
Rövid pozíciók (–)		Geo 0	
Hosszú pozíciók (+)		Geo 0	
Összesített rövid és hosszú deviza opció pozíciók a nemzeti valuta ellenében		Geo 0	
Rövid pozíciók (–)		Geo 0	
Vásárolt eladási opciók		Geo 0	
Eladott vételi opciók		Geo 0	
Hosszú pozíciók (+)		Geo 0	
Vásárolt vételi opciók		Geo 0	
Eladott eladási opciók		Geo 0	
A tartalékeszközök pénznem szerinti összetétele (valutacsoportonként)			Geo 1
Az SDR-kosár valuták			Geo 1
Nem SDR-kosár valuták			Geo 1

(1) A fogalmak meghatározására az iránymutatás III. melléklete irányadó.

(2) A szükséges földrajzi bontást részletesen a 7. táblázat adja meg.

4. táblázat

Negyedéves nemzetközi befektetési pozíció

	Eszközök			Források		
	Pozíciók	Árfolyamváltozások miatti átértékelések	Más árváltozások miatti átértékelések	Pozíciók	Árfolyamváltozások miatti átértékelések	Más árváltozások miatti átértékelések
Pénzügyi mérleg ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽²⁾			Geo 1		
Közvetlen befektetés	Geo 4			Geo 4		
Részesedések	Geo 4	Geo 2	Geo 2	Geo 4	Geo 2	Geo 2
Közvetlen befektetéssel érintett vállalatokban	Geo 2			Geo 2		
Közvetlen befektetőben (fordított befektetés)	Geo 2			Geo 2		
Kapcsolt vállalkozások között	Geo 2			Geo 2		
Rezidens szektoronként (2. ágazat) ⁽³⁾	Geo 2			Geo 2		
Tőzsdén jegyzett	Geo 2			Geo 2		
Tőzsdén nem jegyzett	Geo 2			Geo 2		
Egyéb (pl. ingatlan)	Geo 2			Geo 2		
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Geo 4	Geo 2	Geo 2	Geo 4	Geo 2	Geo 2
Közvetlen befektetéssel érintett vállalatokban	Geo 2			Geo 2		
Közvetlen befektetőben (fordított befektetés)	Geo 2			Geo 2		
Kapcsolt vállalkozások között	Geo 2			Geo 2		
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 2			Geo 2		
Portfólióbefektetés	Geo 4			Geo 1		
Részesedések és befektetési alapok befektetési jegyei	Geo 4			Geo 1		
Részesedések						
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 3			Geo 1		
Tőzsdén jegyzett	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 1	Geo 1	Geo 1
Tőzsdén nem jegyzett	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 1	Geo 1	Geo 1
Kibocsátó ügyfélszektoronként (2. ágazat)						
Tőzsdén jegyzett	Geo 2	Geo 2	Geo 2			
Tőzsdén nem jegyzett	Geo 2	Geo 2	Geo 2			
Befektetési jegyek						
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 1	Geo 1	Geo 1
Kibocsátó ügyfélszektoronként (2. ágazat)	Geo 2	Geo 2	Geo 2			
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok						
Rövid lejáratú	Geo 4			Geo 1		
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 3	Geo 2	Geo 2	Geo 1	Geo 1	Geo 1
Kibocsátó ügyfélszektoronként (2. ágazat)	Geo 2	Geo 2	Geo 2			
Devizanem szerint:						
Euro	Geo 2			Geo 1		
US dollár	Geo 2			Geo 1		
Egyéb valuták	Geo 2			Geo 1		

	Eszközök			Források		
	Pozíciók	Árfolyamváltozások miatti átértékelések	Más árváltozások miatti átértékelések	Pozíciók	Árfolyamváltozások miatti átértékelések	Más árváltozások miatti átértékelések
Hosszú lejáratú	Geo 4			Geo 1		
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 3	Geo 2	Geo 2	Geo 1	Geo 1	Geo 1
Legfeljebb egyéves visszaváltással				Geo 1		
Egy évnél hosszabb visszaváltással				Geo 1		
Kibocsátó ügyletszektoronként (2. ágazat)	Geo 2	Geo 2	Geo 2			
Legfeljebb egyéves visszaváltással	Geo 2					
Egy évnél hosszabb visszaváltással	Geo 2					
Devizanem szerint:						
Euro	Geo 2			Geo 1		
US dollár	Geo 2			Geo 1		
Egyéb valuták	Geo 2			Geo 1		
Származtatott pénzügyi eszközök (tartalékon kívül) és munkavállalói részvényopciók	Geo 4			Geo 4		
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 2		Geo 2	Geo 2		Geo 2
Egyéb befektetés	Geo 4			Geo 4		
Rezidens szektoronként (1. ágazat)	Geo 4			Geo 4		
Rezidens szektoronként (2. ágazat)		Geo 2	Geo 2		Geo 2	Geo 2
Egyéb részesedések	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 2
Készpénz és betétek	Geo 4	Geo 2		Geo 4	Geo 2	
Rezidens szektoronként (2. ágazat)						
Rövid lejáratú	Geo 3			Geo 3		
Hosszú lejáratú	Geo 3			Geo 3		
Hitelek	Geo 4	Geo 2		Geo 4	Geo 2	
Rezidens szektoronként (2. ágazat)						
Rövid lejáratú	Geo 3, IMF			Geo 3, IMF		
Hosszú lejáratú	Geo 3, IMF			Geo 3, IMF		
Biztosítás, nyugdíjrendszerek és szabványosított garanciarendszerek		Geo 2	Geo 2		Geo 2	Geo 2
Rezidens szektoronként (2. ágazat)	Geo 3			Geo 3		
Kereskedelmi hitelek és előlegek	Geo 4	Geo 2		Geo 4	Geo 2	
Rezidens szektoronként (2. ágazat)						
Rövid lejáratú	Geo 3			Geo 3		
Hosszú lejáratú	Geo 3			Geo 3		
Egyéb követelések/kötelezettségek		Geo 2			Geo 2	
Rezidens szektoronként (2. ágazat)						
Rövid lejáratú	Geo 3			Geo 3		
Hosszú lejáratú	Geo 3			Geo 3		
SDR-ek				Geo 1	Geo 1	

(1) A kiválasztott tételek fogalma és meghatározása a III. mellékletben található.

(2) A szükséges földrajzi bontást részletesen a 7. táblázat adja meg.

(3) A szükséges intézményi szektorok szerint bontást részletesen a 8. táblázat adja meg.

5. táblázat

Tartalékeszközök havi átértékelése

	Árfolyamváltozások miatti átértékelések	Más árváltozások miatti átértékelések
Tartalékeszközök ⁽¹⁾		
Monetáris arany		
Aranytömbök		Geo 1 ⁽²⁾
Látra szóló aranyszámlák		Geo 1
SDR-ek	Geo 1	
Tartalékpozíció az IMF-nél	Geo 1	
Egyéb tartalékeszközök		
Készpénz és betétek	Geo 1	
Értékpapírok		
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok		
Rövid lejáratú	Geo 1	Geo 1
Hosszú lejáratú	Geo 1	Geo 1
Részesedések és befektetési alapok befektetési jegyei	Geo 1	Geo 1
Származtatott pénzügyi eszközök (nettó)		Geo 1
Egyéb követelések	Geo 1	Geo 1

⁽¹⁾ A kiválasztott tételek fogalma és meghatározása a III. mellékletben található.

⁽²⁾ A szükséges földrajzi bontást részletesen a 7. táblázat adja meg.

6. táblázat

Az eurobankjegyek havi határokon átnyúló szállítása havi bontásban

Kivitel (összesen)	Euroövezeten kívül
Címlet szerinti bontásban:	
5 euro	Euroövezeten kívül
10 euro	Euroövezeten kívül
20 euro	Euroövezeten kívül
50 euro	Euroövezeten kívül
100 euro	Euroövezeten kívül
200 euro	Euroövezeten kívül
500 euro	Euroövezeten kívül
Behozatal (összesen)	Euroövezeten kívül
Címlet szerinti bontásban:	
5 euro	Euroövezeten kívül
10 euro	Euroövezeten kívül
20 euro	Euroövezeten kívül
50 euro	Euroövezeten kívül
100 euro	Euroövezeten kívül
200 euro	Euroövezeten kívül
500 euro	Euroövezeten kívül

7. táblázat

Földrajzi megoszlás

Geo 0	Geo 1	Geo 2	Geo 3	Geo 4
Belföldi + külföld	Külföld	Külföld Euroövezeten belül Euroövezeten kívül	Külföld Euroövezeten belül Euroövezeten kívül Unión belül Unión kívül	Külföld Euroövezeten belül Euroövezeten kívül Unión belül Unión kívül Euroövezeten kívüli uniós tagállamok ⁽¹⁾ Brazília Kanada Kína Hong Kong India Japán Orosz Föderáció Svájc Amerikai Egyesült Államok Unió intézmények (az EKB kivételével) Európai Beruházási Bank Offshore pénzpiacok Nemzetközi szervezetek (az EU intézmények kivételével) IMF

⁽¹⁾ Országokénti egyedi bontás szükséges.

8. táblázat

Szektor szerinti megoszlás

1. ágazat	2. ágazat
Központi bank	Központi bank
Egyéb MPI-k	Egyéb MPI-k
Betétgyűjtő vállalatok a központi bank kivételével	Betétgyűjtő vállalatok a központi bank kivételével
Pénzpiaci alapok	Pénzpiaci alapok
Államháztartás	Államháztartás
Egyéb szektorok	Egyéb szektorok
	Nem MPI pénzügyi vállalatok
	Nem pénzügyi vállalatok és háztartások és a háztartásokat segítő nonprofit intézmények

III. MELLÉKLET

A FIZETÉSI MÉRLEGBEN, A NEMZETKÖZI BEFEKTETÉSI POZÍCIÓ STATISZTIKÁBAN ÉS A NEMZETKÖZI TARTALÉKOK JELENTÉSÉBEN HASZNÁLTATOS FOGALMAK ÉS MEGHATÁROZÁSOK

Annak érdekében, hogy az euroövezetre egyértelmű, összesített külső statisztikák készülhessenek, a fizetésimérleg-statisztika, a nemzetközi befektetési pozíció statisztika és a nemzetközi tartalékok jelentése területén fogalmak és meghatározások kerültek kidolgozásra. E fogalmak és meghatározások kidolgozásához hivatkozásként sor került az olyan jelenlegi nemzetközi szabványok felhasználására, mint a Nemzetközi Valutaalap (IMF) Fizetési mérleg kézikönyvének hatodik kiadása („BPM6”) és az IMF nemzetközi tartalékokra és devizalikviditásra vonatkozó útmutatója, valamint az Európai Unióban a nemzeti és regionális számlák európai rendszeréről (ESA 2010) szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet iránti új, európai bizottság javaslat⁽¹⁾.

Az euroövezet esetében a gazdasági terület a következőkből áll: i. azon tagállamok gazdasági területe, amelyek pénzneme az euro; és ii. az Európai Központi Bank (EKB), amely az euroövezeten belül rezidens egységnek minősül.

A külföld minden harmadik országból és a nemzetközi szervezetekből áll, beleértve a fizikailag az euroövezeten belül elhelyezkedő szervezeteket is. Az EKB-tól eltekintve minden uniós intézmény az euroövezeten kívüli rezidensnek minősül. Ebből következően az euroövezeti tagállamok uniós intézmények irányában (EKB kivételével) bonyolított minden tranzakciója nem euroövezeti tranzakcióként kerül kimutatásra és besorolásra az euroövezeti fizetési mérlegben és a nemzetközi befektetési pozíciók statisztikaiban.

Az alább meghatározott esetekben a rezidens fogalma az alábbi:

- a) a termőföldet és/vagy épületet (pl. nyaralót) érintő, határon átnyúló nemzetközi tranzakciók esetében úgy kell tekinteni, hogy az ingatlanok tulajdonosai a tulajdont egy olyan feltételezett intézményi egységre ruházta át, amelyik ténylegesen az ingatlan fekvése szerinti országban rezidens. Az elméleti egységet úgy kell kezelni, mintha az a nem rezidens tulajdonos tulajdonában állna és felelt az ellenőrzést is az gyakorolná;
- b) a jogalany kézzel fogható fizikai kiterjedésének hiányában, pl. befektetési alapok (kezelőktől megkülönböztetve), értékpapírosítási céltársaság és néhány sajátos célú más jogalany esetében az illetékesség azon gazdasági terület alapján kerül meghatározásra, amelynek joga szerint a jogalany bejegyzésre került. Ha a jogalany nem bejegyzett, a jogi értelemben vett illetékeséget használjuk ismételként, nevezetesen azon ország illetékességébe tartozik, amelynek joga a jogalany létrehozására és folyamatos fennállására irányadó.

1. A kiválasztott tételek fogalma és meghatározása**A. Folyó fizetési mérleg**

A folyó fizetési mérleg a rezidensek és nem rezidensek közötti áru-, szolgáltatás-, elsődleges és másodlagos jövedelem forgalmat mutatja.

1. ÁRUK

Ez az összetevő az olyan mozgatható árukat tartalmazza, amelyek esetében rezidensek és nem rezidensek között tulajdonosváltás történik.

1.1. Normál termékgorgalom a fizetési mérleg szerint

A fizetési mérleg normál termékgorgalom összetevője azokat az árukat tartalmazza, melyek esetében a tulajdonosváltás rezidens és nem rezidens között történik, és amelyek nincsenek más kategóriába besorolva, így a közvetítői kereskedelem keretében (lásd az 1.2. pontot) és nem monetáris aranyként (lásd az 1.3. pontot) vagy szolgáltatás részeként eladott áruk. A normál termékgorgalmat piaci értéken és FOB paritáson (költségmentesen a hajófedélzetig) kell mérni. Az országok uniós aggregátumok összeállításához való hozzájárulásában figyelembe kell venni a kvázi tranzit keretében történő árubehozatalt és -kivitelt, és az unióban belüli kereskedelem vonatkozásában a partnerországot a szállítmány végső rendelkezési helye elve alapján kell meghatározni.

1.2. Nettó árukivitel közvetítői kereskedelem keretében

A közvetítői kereskedelem meghatározása szerint: a (adatszolgáltató gazdaságban) rezidens áruvásárlása egy nem rezidensről, majd az áru későbbi újbóli eladása egy másik nem rezidensnek anélkül, hogy az áru az adatszolgáltató országban lenne. A közvetítői kereskedelem keretében történő nettó árukivitel a közvetítői kereskedelem keretében történő árueladás és áruvétel különbsége. Ennek a tételnek része a közvetítő kereskedő árreze, tartási nyeresége és vesztesége, és a közvetítői kereskedelem körébe tartozó áruk nettó készletváltozása.

1.2.1. KÖZVETÍTŐI KERESKEDELEM KERETÉBEN VETT ÁRUK

A **közvetítői kereskedelem keretében vett áruk** a közvetítő kereskedő gazdaságának negatív kiviteleként/tartozik tételként kerülnek kimutatásra.

⁽¹⁾ COM(2010) 774 végleges.

1.2.2. KÖZVETÍTŐI KERESKEDELEM KERETÉBEN ELADOTT ÁRUK

Az árueladás a **közvetítői kereskedelem keretében eladott áruk** tételben a közvetítő kereskedő gazdaságának pozitív kiviteleként/tartozik tételként kerül kimutatásra.

1.3. Nem monetáris arany

A nem monetáris arany tételbe tartozik minden arany a monetáris arany kivételével. A monetáris arany a monetáris hatóságok tulajdonában áll és tartalékeszközként tartják (lásd a 6.5.1. pontot). A nem monetáris arany megjelenhet tömb (pl. legalább 995/1000 tisztaságú érmék, öntecsek vagy rudak, beleértve a névre szóló számlákon tartott ilyen aranyat), aranypor, vagy más megmunkálatlan vagy félkész formában.

1.4. Szolgáltatásimport – kvázi tranzitkereskedelem miatti kiigazítás

A kvázi tranzitkereskedelem a nem rezidens intézményi egységnek minősülő jogalany által valamely tagállamba behozott és uniós szabad forgalomba bocsátásra vámkezelt (és importvámkiszabásra benyújtott), majd egy másik tagállamba szállított áruk megjelölésére szolgál.

A szolgáltatásimportot a kvázi tranzitkereskedelemmel érintett tagállamnak kell kimutatnia, az áruk harmadik országból történő kezdeti, általános termékgazdálkodásban történő importjakor bevallott érték és másik tagállamba történő szállításkor bevallott érték különbözeteként. A földrajzi bontást az azon vállalatot ellenőrző anyavállalat letelepedési helye alapján kell összeállítani, amely az árukkal kapcsolatos vámeljárást az adatszolgáltató gazdaságban bonyolítja.

2. SZOLGÁLTATÁSOK

A szolgáltatások a fogyasztó egységek körülményeit megváltoztató, illetve a termékek vagy pénzügyi eszközök tulajdonos-változását elősegítő termelő tevékenység eredményei. A szolgáltatások általában nem olyan külön tételek, melyek tekintetében tulajdonjogot lehet létrehozni, és előállításuktól rendszerint nem választhatóak el.

2.1. Mások tulajdonában lévő fizikai inputokkal összefüggő gyártási szolgáltatások

A mások tulajdonában lévő fizikai inputokkal összefüggő gyártási szolgáltatások körébe tartozik a feldolgozás, összeszerelés, címkézés, csomagolás, amelyet olyan vállalatok végeznek, melyek az érintett áruknak nem tulajdonosai. A gyártást olyan vállalat végzi, amely a tulajdonostól díjat kap. Mivel az áruk tulajdonjoga nem változik, a feldolgozó és a tulajdonos között szokásos áruforgalmi tranzakció nem kerül kimutatásra. A mások tulajdonában lévő fizikai inputokkal összefüggő gyártásért felszámított díj értéke nem feltétlenül egyezik meg a feldolgozásra küldött áruk értékének és az áruk feldolgozás utáni értékének különbségével. Nem tartozik ide az előregyártott elemek összeszerelése (az építés része) és a szállításhoz kapcsolódó címkézés és csomagolás (a szállítás része).

2.2. Máshová nem sorolt karbantartási és javítási szolgáltatások

A máshová nem sorolt javítási és karbantartási szolgáltatások körébe tartozik a rezidensek által nem rezidensek tulajdonában álló árukon (és viszont) végzett karbantartási és javítási munka. A javítás elvégezhető a javítást végző telephelyén vagy másutt. A karbantartás és javítás értékébe beletartozik a javítást végző által adott és a díjban felszámított alkatrészek és anyagok értéke. A külön felszámított alkatrészeket és anyagokat az általános termékgazdálkodásban kell kimutatni. Ebbe a tételbe tartozik a hajókon, repülőgépeken és más közlekedési eszközökön végzett javítás és karbantartás. A közlekedési eszközök takarítása viszont nem, mivel az a szállítási szolgáltatások része. Az építőipari karbantartás és javítás nem ide tartozik, hanem az építés része. A számítógépek karbantartása és javítása sem ide tartozik, mivel a távközlési, számítástechnikai és informatikai szolgáltatások része.

2.3. Szállítás

A szállítás emberek és tárgyak egyik helyről a másikra vitele, illetve a kapcsolódó támogató és kiegészítő szolgáltatások. A szállításhoz beletartozik a postai és futári szolgáltatás is. A szállítási szolgáltatásokat akkor mutatják ki a fizetési mérlegben, ha azokat egyik gazdaság rezidensei egy másik gazdaság rezidenseinek nyújtják.

2.4. Idegenforgalom

Az idegenforgalom a követel oldalon az egyik gazdaságban a nem rezidensek által odalátogatásuk alkalmával saját felhasználásra vagy továbbadásra ebben a gazdaságban beszerzett árukat vagy szolgáltatásokat foglalja magában. Az idegenforgalom a tartozik oldalon más gazdaságoktól a nem rezidensek által odalátogatásuk alkalmával saját felhasználásra vagy továbbadásra azokból a gazdaságokból beszerzett árukat vagy szolgáltatásokat foglalja magában. Az idegenforgalomnak része a helyi közlekedés (azaz a meglátogatott gazdaságon belüli és az adott gazdaság által biztosított közlekedés), de nem tartozik bele a nemzetközi közlekedés (ami a szállítás része). Nem tartalmazza azokat az árukat sem, amelyeket az utazó saját gazdaságában vagy egy másik gazdaságban történő viszonteladás céljából vásárol.

2.5. Építés

Az építés állóeszközök létrehozását, felújítását, javítását vagy bővítését, termőföld magasépítési jellegű fejlesztései és más magasépítési tevékenységet (beleértve az utak, hidak, gátak stb. építését) foglalja magában. Ide tartozik a kapcsolódó szerelési és összeszerelési munka, a felvonulás és általános építés, a szaképítési tevékenységek, úgy mint festés, vízvezeték-szerelés és bontás, valamint építési projektek irányítása. A nemzetközi szolgáltatáskereskedelemben előforduló építési szerződések rendszerint rövid távúak. A nem rezidens vállalatok által szerződés alapján végzett, legalább egyéves kivitelezési idejű, nagyléptékű építési projektekhez rendszerint rezidens fióktelep lesz szükséges.

2.6. Biztosítási és nyugdíjszolgáltatások

Ide tartozik a közvetlen biztosítás, a viszontbiztosítás, a kiegészítő biztosítási szolgáltatások, a nyugdíj és a szabványosított garanciaszolgáltatások. Ezeket a szolgáltatásokat a bruttó díjbevételekben szereplő díjakkal becslik vagy értékelik, nem pedig a bruttó biztosítási díjbevételek alapján.

2.7. Pénzügyi szolgáltatások

A pénzügyi szolgáltatások körébe tartoznak a közvetítő és kiegészítő szolgáltatások – a biztosítási és nyugdíjalap-szolgáltatások kivételével, melyeket rendszerint bankok és pénzügyi vállalatok, nem pedig MPI-k nyújtanak.

2.7.1. KÜLÖN FELSZÁMÍTOTT ÉS MÁS PÉNZÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK

A szolgáltatásokért számos pénzügyi szolgáltatás esetében kifejezett díjakat számítanak fel, és ezért ezek tekintetében külön számításra nincs szükség. Ide tartoznak a betételhelyezési és hiteldíjak, egyszeri garanciák díjai, az előtörlesztés vagy késedelmes fizetés esetén felszámított díjak és büntetések, számlavezetési díjak, akkreditívhez kapcsolódó díjak, hitelkártya-szolgáltatások, pénzügyi lízinghez, faktoringhoz, jegyzési garanciavállaláshoz és fizetések elszámolásához kapcsolódó jutalékok és díjak. Ide tartoznak továbbá a pénzügyi tanácsadó szolgáltatások, pénzügyi eszközök vagy nemesfémek letéti őrzése, pénzügyi eszközök kezelése, figyelőszolgálatok, likviditásnyújtási szolgáltatások, (nem biztosítási) kockázatvállalási szolgáltatások, fúziókkal és befolyásszerzésekkel kapcsolatos szolgáltatások, hitelminősítési szolgáltatások, tőzsdei szolgáltatások és vagyonkezelési szolgáltatások. A pénzügyi eszközöket forgalmazók szolgáltatásaik díját teljes egészében vagy részben a vételi és eladási árak különbözetében is érvényesíthetik. A vételi és eladási árak különbözete a külön felszámított és más pénzügyi szolgáltatások része.

2.7.2. KÖZVETVE MÉRT PÉNZÜGYI KÖZVETÍTŐI SZOLGÁLTATÁSOK (FISIM)

A tényleges kamat egyaránt tekinthető jövedelmi elemet és szolgáltatási díj elemet is tartalmazónak. A hitelnyújtók és betétgyűjtők a befektetőiknek alacsonyabb kamatot fizetnek, mint amit a hitelfelvevőknek felszámítanak. A pénzügyi vállalatok az ennek eredményeként keletkező kamatkülönbözetet költségeik fedezésére és működési többlet képzésére használják fel. Megegyezés alapján a kamatok tekintetében ez a közvetett felszámítás csak a hitelekre és betétekre érvényes, és csak akkor, amikor ezeket a hiteleket pénzügyi vállalatok nyújtják és a betéteket pénzügyi vállalatoknál helyezik el.

2.8. Szellemi tulajdon használatának máshova nem sorolt díja

A szellemi tulajdon használatának máshova nem sorolt díja tartalmazza a következőket:

- a) tulajdonjogok (úgy mint szabadalmak, védjegyek, szerzői jogok, ipari eljárások és tervezési minták, beleértve a kereskedelmi titkokat és franchise-t) használatának díja. Ezek a jogok származhatnak kutatás-fejlesztésből, illetve forgalmazásból; és
- b) a kézzelfogható eredetiben vagy prototípusokban megtestesülő szellemi tulajdon (amilyenek a kéziratok, a számítógépes programok, valamint a filmes munkák és a hangfelvételek) sokszorosítására vagy terjesztésére szóló licencekért és szomszédos jogokért (úgy mint élő előadás és televízió, kábel vagy műholdas közvetítés) fizetett/kapott díjak.

2.9. Távközlési, számítástechnikai és informatikai szolgáltatások

A távközlési szolgáltatások tartalmazzák hangok, képek és más információk telefonon, telexen, táviratban, rádiós és televíziós kábelben vagy műsorszórással, műholdon, elektronikus üzenet, faxszolgáltatások formájában történő továbbítását stb., beleértve az üzleti hálózati szolgáltatásokat, a telekonferenciákat és a kiegészítő szolgáltatásokat. Nem tartalmazzák a szállított információk értékét. Ebbe tartoznak továbbá a mobil távközlési szolgáltatások, az internetes gerinchálózati szolgáltatások és az online hozzáféréssel kapcsolatos szolgáltatások, beleértve az internethez való hozzáférés biztosítását. Nem tartoznak ide a telefonhálózati berendezések telepítési szolgáltatásai, mivel azok az építés részei.

A számítástechnikai szolgáltatások körébe a hardverrel és a szoftverrel kapcsolatos, valamint az adatfeldolgozási szolgáltatások tartoznak. Ide tartoznak továbbá a hardverrel és a szoftverrel kapcsolatos tanácsadási és kivitelezési szolgáltatások, a számítógépek és perifériáik karbantartása és javítása, a sérült szoftverek helyreállítása, a számítástechnikai erőforrások gazdálkodásával kapcsolatos tanácsadás és segítségnyújtás, használatkész rendszerek elemzése, tervezése, programozása (beleértve a weboldal kialakítását és megtervezését), valamint a szoftverrel kapcsolatos műszaki szaktanácsadás, tömegszoftverek használati licencei, egyedi szoftverek fejlesztése, előállítása, átadása és dokumentálása, beleértve a konkrét felhasználók számára megrendelésre készülő operációs rendszereket; a rendszerek karbantartása és más kiegészítő szolgáltatások, mint például képzés biztosítása a tanácsadás részeként; adatfeldolgozási szolgáltatások, mint például

időmegosztásos alapon adatbevitel, táblázatok készítése és adatfeldolgozás közreműködői alapon; weboldal-üzemeltetési szolgáltatások (azaz szerverhely biztosítása az interneten az ügyfelek weboldalainak elhelyezésére); illetve számítástechnikai létesítmények működtetése. Nem tartoznak ide az azon szoftverek másolására és/vagy terjesztésére vonatkozó licencek díjai, melyek szerepelnek a szellemi tulajdon használatának máshova nem sorolt díja tételben. A számítógépek kezelő nélküli bérlete a műszaki, kereskedelemhez kapcsolódó és más üzleti szolgáltatások körébe tartozik.

Az informatikai szolgáltatások körébe tartoznak a hírügynökségi szolgáltatások, az adatbázis-szolgáltatások (adatbázisok kialakítása, adattárolás, valamint adatok és adatbázisok közzététele, beleértve az útmutatókat és a postázási listákat), mind online formában, mind mágneses, optikai vagy nyomtatott eszköz útján; a kereső portálok (keresőgép-szolgáltatásokat, amelyek megkeresik az internetes címeket az olyan ügyfelek számára, akik kulcsszavas keresést végeznek). Ide tartoznak továbbá a közvetlen, nem tömeges jellegű újság- és folyóirat-előfizetések, akár postai úton, akár elektronikus vagy más módon, illetve az online tartalomszolgáltatási, könyvtár és archiválási szolgáltatások. Az újságok és folyóiratok tömeges eladása az általános termékforgalom része.

2.10. Egyéb üzleti szolgáltatások

Ez az alábbiakat foglalja magában: kutatás-fejlesztési szolgáltatások, szakmai és vezetési tanácsadói szolgáltatások, műszaki, kereskedelemmel kapcsolatos és más üzleti szolgáltatások.

2.10.1. KUTATÁSI-FEJLESZTÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

A kutatás-fejlesztés az alapkutatással, az alkalmazott kutatással, illetve új termékek és eljárások kísérleti fejlesztésével kapcsolatos szolgáltatásokból áll. Elviekben ebbe a kategóriába a fizikai tudományok, a társadalomtudomány és a humán tudományok területén folytatott tevékenységek tartoznak, beleértve a technológiai előrelépést jelentő operációs rendszerek fejlesztését. Ugyancsak ide tartozik az elektronika, gyógyszerek és biotechnológia terén végzett kereskedelmi kutatások.

2.10.2. SZAKMAI ÉS VEZETÉSI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

A szakmai és vezetési tanácsadási szolgáltatások körébe tartoznak: a) jogi szolgáltatások, könyvvitel, vezetési tanácsadás, vezetői szolgáltatások és a PR tanácsadás; valamint b) a reklám, piackutatás és a közvélemény-kutatási szolgáltatások.

2.10.3. MŰSZAKI, KERESKEDELEMHEZ KAPCSOLÓDÓ ÉS MÁS ÜZLETI SZOLGÁLTATÁSOK

A következők tartoznak ebbe a körbe: a) építészeti, mérnöki és más műszaki szolgáltatások; b) hulladékkezelés és szennyezésmentesítés, mezőgazdasági és bányászati szolgáltatások; c) operatív lízing szolgáltatások; d) kereskedelemmel kapcsolatos szolgáltatások; és e) egyéb, máshová nem sorolt üzleti szolgáltatások.

2.11. Személyes, kulturális és szórakoztatással kapcsolatos szolgáltatások

Ebbe a körbe tartoznak az audiovizuális és kapcsolódó szolgáltatások és az egyéb személyes, kulturális és szórakoztatással kapcsolatos szolgáltatások.

Az audiovizuális és kapcsolódó szolgáltatások magukban foglalják a mozgófilmek (film és videoszalag), rádiós és televíziós műsorok (élő vagy rögzített), illetve zenei felvételek előállításával kapcsolatos szolgáltatásokat és a kapcsolódó díjakat. Ide tartozik az audiovizuális és kapcsolódó termékek bérleti díja és a kódolt tévécsatornákhöz való hozzáférés (mint a kábel- vagy műholdas szolgáltatások); az állandó használatra megvásárolt vagy eladott, elektronikus úton szállított (letöltött) tömeges előállítású audiovizuális termékek; az előadóművészek (színészek, zenészek, táncosok), szerzők, zeneszerzők stb. díjazása. Nem tartoznak ide az audiovizuális termékek másolására és/vagy terjesztésére vonatkozó díjak vagy licencek, mivel ezek a szellemi tulajdon használatának máshova nem sorolt díja tétel részét képezik.

Az egyéb személyes, kulturális és szórakoztatással kapcsolatos szolgáltatások: a) oktatási szolgáltatások; b) egészségügyi szolgáltatások; c) örökségvédelmi és szabadidős szolgáltatások; és d) egyéb személyi szolgáltatások.

2.12. Máshová nem sorolt kormányzati áruk és szolgáltatások

Ez egy maradványkategória, amely magában foglalja azokat a kormányzati áru- és szolgáltatási tranzakciókat (beleértve a nemzetközi szervezetek tranzakcióit is), amelyek más tétel alá nem sorolhatóak be. Ide tartozik az enklávék – így nagykövetségek, konzulátusok, katonai bázisok és nemzetközi szervezetek – azon gazdaság rezidenseivel folytatott összes (áru és szolgáltatási) tranzakciója, amelyben az enklávé található. Nem tartoznak ide az enklávék saját gazdaságuk rezidenseivel végzett tranzakciói.

3. ELSŐDLEGES JÖVEDELEM

Az elsődleges jövedelem az a bevétel, mely az intézményi egységeknél a termelési folyamathoz való hozzájárulásuk vagy pénzügyi eszközök szolgáltatása vagy természeti erőforrások más intézményi egységeknél történő bérbeadása ellenértéként halmozódik fel. Ide tartozik a munkavállalók díjazása, a befektetési jövedelem és más elsődleges jövedelem.

3.1. Munkavállalók díjazása

A munkavállalók jövedelme akkor kerül kimutatásra, amikor a munkaadó (a termelő egység) és a munkavállaló különböző gazdaságokban rezidens. Azon gazdaság esetében, amelyben a termelő egység rezidens, a munkavállalók díjazása az a teljes pénzügyi vagy természetbeni javadalmazás (beleértve a munkáltató által a társadalombiztosítási rendszerekbe vagy magánbiztosításra vagy nyugdíjalapba fizetett hozzájárulásokat), amelyet a rezidens vállalkozásnak a nem rezidens munkavállaló részére az általa az elszámolási időszak során végzett munkáért fizetnie kell. Azon gazdaság esetében, melyben a magánszemély rezidens, a díjazás az a teljes pénzügyi vagy természetbeni juttatás, melyet a magánszemély a nem rezidens vállalkozástól az elszámolási időszak során végzett munkáért kap. Fontos annak vizsgálata, hogy foglalkoztatási jogviszony fennáll-e, ha nem, a kifizetés szolgáltatás megvásárlásának minősül.

3.2. Befektetési jövedelem

A befektetési jövedelem a rezidens tulajdonában álló külföldi pénzügyi eszközökből (követel) és szimmetrikusan, a nem rezidens tulajdonában álló belföldi pénzügyi eszközökből (tartozik) ered. A befektetési jövedelembe beletartozik a részesedésekből származó jövedelem (osztalékok, kvázi-vállalatokból történő jövedelemkivonás, újrabefektetett nyereség) és a követelésekből származó jövedelem (kamat), valamint a biztosítási és nyugdíjrendszerek, valamint szabványos garanciarendszerek kötvénytulajdonosainak jövedelme.

A fizetési mérlegben a befektetési jövedelem a mögöttes befektetés funkciója szerint is besorolásra kerül közvetlen befektetés, portfólióbefektetés, egyéb befektetés vagy tartalékeszköz kategóriákba, valamint a befektetés típusa szerint is további megbontásra kerül. A befektetés funkciókénti meghatározását lásd a pénzügyi mérlegben.

Ha külön azonosítható, a (tőke) pozíciókon realizált nyereség és veszteség nem befektetési jövedelemnek minősül, hanem a befektetés értékében a piaci árfejlődés miatt bekövetkező változásnak. A kamatderivatívakkal kapcsolatos nettó tranzakciókat kizárólag a pénzügyi származtatott ügyletek között tartják nyilván a pénzügyi mérlegben.

3.2.1. KAMAT

A kamat a befektetési jövedelem olyan formája, melyet meghatározott típusú pénzügyi eszközök – nevezetesen betétek, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, hitelek és más követelések – tulajdonosa kap azért, mert a pénzügyi eszközöket más intézményi egység rendelkezésére bocsátja. A kamatok között szerepel továbbá a különleges lehívási jogok (SDR) állománya és a kiosztott SDR-ek.

Az elsődleges jövedelem számlán a „tisza kamatot” kell kimutatni, kiiktatva a „tényleges kamat” FISIM-elemét. A kamat-jövedelem elszámolása annak esedékességekor történik.

3.2.2. VÁLLALATOK FELOSZTOTT JÖVEDELME

3.2.2.1. OSZTALÉKOK

Az osztalék a részvények tulajdonosainak kiosztott jövedelem, amelyet e tulajdonosok azért kapnak, mert pénzeszközöket bocsátanak a vállalatok rendelkezésére. Az osztalékot abban az időpontban kell kimutatni, amelyet követően az osztalék joga nem száll át automatikusan az eladóról a vevőre.

3.2.2.2. JÖVEDELEM KIVONÁSA A KVÁZI VÁLLALATOKBÓL

A jövedelem kivonása a kvázi vállalatokból (a vállalatként viselkedő, nem bejegyzett vállalkozások, pl. fióktelepek, nem rezidensek, közös vállalatok, vagyonkezelők tulajdonában álló termőföld vagy természeti erőforrás tekintetében a képzett rezidens egységek) azokat az összegeket tartalmazza, amelyeket a vállalkozók ténylegesen saját céljaikra kvázi vállalatokból kivesznek. A kvázi vállalatok jövedelméből való kivonások akkor kerülnek elszámolásra, amikor azokra ténylegesen sor kerül.

3.2.3. A KÖZVETLEN KÜLFÖLDI TŐKEBEFEKTETÉSEK ÚJRABEFEKTETETT NYERESÉGE

Az újrabefektetett jövedelem képviseli a közvetlen befektetők azon jövedelméből való részesedését – a tulajdonosi részesedés arányában –, melyet a külföldi leányvállalatok, társult vállalkozások és a fióktelepek osztalékként nem osztanak ki. Ezek meghatározása úgy történik, mint a közvetlen befektető részesedése a bázisidőszakban a közvetlen befektetési társaság által megkeresett összes összevont nyereségből (adózás, kamatfizetés és értékcsökkenés elszámolása után), csökkentve az adott bázisidőszakban esedékes osztalékokkal, akkor is, ha ezek az osztalékok korábbi időszakokban megkeresett nyereséghez kapcsolódnak. Az újrabefektetett nyereséget arra az időszakra kell elkönyvelni, amikor az képződött.

3.2.4. BEFEKTETÉSI ALAPOK BEFEKTETÉSI JEGYEINEK JÖVEDELME

A kollektív befektetési vállalkozások – beleértve a befektetési alapokat és vagyonkezelő társaságokat – befektetőinek tulajdonítható befektetési jövedelem két külön tételből áll:

3.2.4.1. OSZTALÉKOK (LÁSD A 3.2.2.1. pontot) és

3.2.4.2. ÚJRABEFEKTETETT JÖVEDELEM

A befektetési alapok jövedelme tekinthető úgy, hogy az a befektetőknek (vagyis a befektetési jegyek tulajdonosainak) úgy kerül továbbadásra, mintha az a részesedésük befektetési jövedelme lenne. A befektetési alapok jövedelmüket a befektetőkötől kapott pénz befektetésével keresik. A befektetők befektetési alaptól származó jövedelmének meghatározása úgy történik, hogy az alap befektetési portfóliójának befektetési jövedelméből levonásra kerülnek a működési költségek. A befektetőköt illeti meg a befektetési alapok működési költséggel csökkentett, nettó eredménye. Amennyiben a nettó eredmény csak részben kerül a befektetők között osztalékként kiosztásra, az újrabefektetett nyereséget úgy kell tekinteni, mintha az a befektetők szétosztásra, majd újrabefektetésre került volna.

3.2.5. BIZTOSÍTÁSI KÖTVÉNYEK, NYUGDÍJRENDSZEREK ÉS SZABVÁNYOSÍTOTT GARANCIARENDSZEREK TULAJDONOSAINAK TULAJDONÍTHATÓ JÖVEDELMEK

A biztosítási kötvénnytulajdonosok jövedelme egyenlő a biztosítástechnikai tartalékok befektetéséből származó elsődleges jövedelmek összegével. A tartalékok azok, amelyek tekintetében a biztosítótársaság a kötvénnytulajdonosok felé azonos összegű kötelezettséget mutat ki.

A nyugdíjjogosultságok a meghatározott hozzájárulási rendszerből vagy a meghatározott juttatási rendszerből erednek.

3.3. Egyéb elsődleges jövedelmek

Besorolásuk a jelentést készítő gazdaság intézményi szektorai (államháztartás vagy más szektorok) szerint történik) és beletartoznak a következő összetevőkből: termelési és importadók, támogatások és bérleti díjak.

3.3.1. TERMELÉSI ÉS IMPORTADÓK

Ez a tétel a következő összetevőkből áll:

3.3.1.1. TERMÉKADÓK

A termékadókat bizonyos áruk előállítása, szolgáltatások nyújtása vagy határokon átnyúló kereskedelme esetén, azok egységei után kell befizetni. Ennek példái a héa, az importadók, a jövedéki adók és fogyasztási adók.

3.3.1.2. EGYÉB TERMELÉSI ADÓK

Az egyéb termelési adók minden olyan adót magukban foglalnak, amelyek a vállalkozásoknál a termelés folyamatába való bekapcsolódás következtében merülnek fel, és ide tartoznak az üzleti vagy szakmai engedélyek megszerzése érdekében befizetett adók.

3.3.2. TÁMOGATÁSOK

Ez a tétel a következő összetevőkből áll:

3.3.2.1. TERMÉKTÁMOGATÁSOK

A terméktámogatás az előállított vagy importált áru vagy a nyújtott szolgáltatás egysége után fizetendő támogatás.

3.3.2.2. EGYÉB TERMELÉSI TÁMOGATÁSOK

Az egyéb termelési támogatások a rezidens termelőegységek által a termelésben való részvételük következtében kapott terméktámogatásokon kívüli támogatásokat foglalják magukban.

3.3.3. BÉRLETI DÍJAK

A bérleti díjak a természeti erőforrások nem rezidens intézményi egység rendelkezésére bocsátásáért járó jövedelmek. A bérleti díjra példa az ásványi anyagok és más földalatti eszközök kitermelésére használt telek használatáért, a halászati, erdészeti és legeltetési jogokért fizetendő összegek. A természeti erőforrások – így földalatti eszközök – bérleti díj által teljesített rendszeres fizetéseket gyakran jogdíjnak nevezik, de azok bérleti díjnak minősülnek.

4. MÁSODLAGOS JÖVEDELMEK

A másodlagos jövedelmek számla a rezidensek és nem rezidensek közötti folyó transzfereket mutatja. A transzfer egy olyan bejegyzés, mely megfelel az áru, a szolgáltatás, pénzügyi eszköz vagy más nem termelt eszköz egyik intézményi egység által egy másik intézményi egységnek történő nyújtásának, amennyiben gazdasági értékkel bír, megfelelő ellentételezés nincs. Folyó transzfer minden tőketranszfernek nem minősülő transzfer. A folyó transzfereket a jelentést készítő gazdaságban a transzfert végző vagy kapó intézményi szektor (államháztartás és egyéb szektor) szerint sorolják be.

Az államháztartás folyó transzferei a következők: folyó jövedelemadók, vagyonadók stb., szociális juttatások, folyó nemzetközi együttműködés, vegyes folyó transzferek, héa és GNI-alapú uniós saját források.

Más szektorok folyó transzferei a következők: folyó jövedelemadók, vagyonadók stb., társadalombiztosítási hozzájárulások, szociális juttatások, vegyes folyó transzferek, nettó nem életbiztosítási díjak, nem életbiztosításból eredő követelések és a nyugdíjjogosultságok változása miatti kiigazítások. A vegyes folyó transzferek körébe tartoznak a rezidens és nem rezidens háztartások közötti személyes transzferek (melynek részét képezik a munkavállalók pénzátutalásai).

4.1. Folyó jövedelem-, vagyon- stb. adók

A folyó jövedelem-, vagyon- stb. adók a nemzetközi számlákban főként a nem rezidensek munkavégzésből vagy pénzügyi eszközökből eredő jövedelmeire kivetett adókat jelenti. Ide tartoznak továbbá a nem rezidensek eszközeiből származó tőkenyereség adói is. A jövedelmet és a pénzügyi eszközök tőkenyereségét terhelő adókat rendszerint az egyéb szektorok (magánszemélyek, vállalkozások és nonprofit intézmények) fizetik és az „államháztartás” kapja.

4.2. Társadalombiztosítási hozzájárulások

A társadalombiztosítási hozzájárulások a háztartások társadalombiztosítási rendszerekbe történő tényleges vagy imputált hozzájárulása, a fizetendő társadalombiztosítási juttatások nyújtása érdekében.

4.3. Társadalombiztosítási juttatások

A társadalombiztosítási juttatások körébe a szociális biztonsági és nyugdíjrendszerek alapján fizetendő juttatások tartoznak. Ide tartoznak a nyugdíjak és eseményekre vagy körülményekre – így betegségekre, munkanélküliségre, lakhatásra, oktatásra – tekintettel járó, nem nyugdíjjellegű juttatások, melyek lehetnek pénzbeniek vagy természetbeniek.

4.4. Nettó nem életbiztosítási díjak

A nettó nem életbiztosítási díjak tartalmazzák mind a biztosítási kötvénytulajdonosok által az elszámolási időszak alatt a biztosítási fedezetért fizetendő tényleges díjakat (megszolgált díjak), mind a biztosítási kötvénytulajdonosok befektetési jövedelméből fizetendő, a biztosítást szervező biztosítótársaságok szolgáltatási díjának levonása után fennmaradó díjkiigazítást. A szolgáltatási díjak a kötvénytulajdonosok általi szolgáltatásvásárlást képviselnek, és azok biztosítási szolgáltatásként kerülnek kimutatásra. E tételbe tartoznak a szabványosított garanciák nettó díjai.

4.5. Nem életbiztosításból eredő követelések

A nem életbiztosításból eredő követelések az igények kiegyenlítése során fizetendő, a következő elszámolási időszak során esedékessé váló összegek. Az igények abban az időpontban válnak esedékessé, amikor az érvényes igényt megalapozó esemény bekövetkezik. E tételben kerülnek kimutatásra a szabványosított garanciák alapján kifizetendő igények.

4.6. Folyó nemzetközi együttműködés

A folyó nemzetközi együttműködés magában foglalja eltérő országok kormányai között vagy a kormányok és a nemzetközi szervezetek közötti folyó készpénz vagy természetbeni transzfereket. A folyó nemzetközi együttműködés egy része az uniós intézmények irányába folyik.

4.7. Egyéb folyó transzferek

Az egyéb készpénz vagy természetbeni folyó transzferek körébe tartozik a háztartásokat segítő nonprofit intézményekhez történő folyó transzferek, a háztartások közötti folyó transzferek, a más egyéb folyó transzferek, beleértve a bíróságokat és büntetéseket, a lottó és szerencsejáték-bevételek egy részét, a kárterítéseket és egyebeket.

4.7.1. SZEMÉLYES TRANSZFEREK (REZIDENS ÉS NEM REZIDENS HÁZTARTÁSOK KÖZÖTT)

A rezidens és nem rezidens háztartások közötti személyes transzferek közé tartozik az összes, a rezidens háztartások által pénzben vagy természetben teljesített vagy kapott folyó transzfer, amelyet a rezidens vagy nem rezidens háztartások számára teljesítenek vagy azoktól kapnak. A személyes transzferek közé tartoznak a munkavállalók pénzátutalásai.

4.7.1.1. MUNKAVÁLLALÓK PÉNZÁTUTALÁSAI

A munkavállalók pénzátutalásai azon migránsok nem rezidens háztartásoknak történő személyes transzferei, akik új gazdaságokban rezidensek és foglalkoztatottak. Akik az új gazdaságban egy évnél rövidebb ideig dolgoznak és tartózkodnak, nem rezidensnek minősülnek és díjazásuk a munkavállalók díjazása tételben kerül kimutatásra.

4.8. A hía és GNI-alapú uniós saját források

A hía és GNI-alapú, harmadik és negyedik uniós saját forrás az egyes tagállamok államháztartása részéről az uniós intézményeknek fizetett folyó transzferek.

4.9. Nyugdíjjogosultságok változása miatti kiigazítások

A nyugdíjjogosultságok változása miatti kiigazítás a nyugdíjak folyó transzferként történő kezelésének és a nyugdíjjogosultságok pénzügyi eszközként kezelésének egyeztetéséhez szükséges. A kiigazítást követően a fizetési mérleg olyan lesz, mintha a társadalombiztosítási hozzájárulások és kifizetett nyugdíjak nem folyó transzferként lennének rögzítve.

B. Tőké mérleg

A tőké mérleg a tőketranszfereket és a nem termelt nem pénzügyi eszközök beszerzését/eladását fedí le. A tőketranszferek a következőkből állnak: a) a tárgyi eszközök tulajdonjogának transzfer; b) a tárgyi eszközök beszerzéséhez vagy eladásához kapcsolódó, vagy azoktól függő pénzeszközök transzfer; és c) a hitelezők által a kötelezettségek ellenszolgáltatás nélküli elengedése. A tőketranszferek történhetnek pénzben vagy természetben (a tartozáselengedéshez hasonlóan). A folyó transzferek és a tőketranszferek közötti különbség a gyakorlatban a fogadó ország általi felhasználásban mutatkozik meg. A nem termelt, nem pénzügyi eszközök beszerzése/eladása általában olyan immateriális javakra vonatkozik, mint a szabadalmak, lízingszerződések vagy más átruházható szerződések. A tőké mérleg e tétele alatt csak az ilyen eszközök vételét/eladását – de nem a használatát – kell nyilvántartani.

5.1. Nem termelt nem pénzügyi eszközök bruttó megszerzésének és eladásának egyenlege

A nem termelt nem pénzügyi eszközök a következőkből állnak: a) természeti erőforrások; b) szerződések, lízingek és licencek; valamint c) marketingeszközök (márkanév, védjegyek) és üzleti jó hírnév. A nem termelt, nem pénzügyi eszközök megszerzése és elidegenítése külön, bruttó alapon – nem pedig nettósítva – kerül kimutatásra. A tőké mérleg e tétele alatt csak az ilyen eszközök vételét/eladását – de nem a használatát – kell nyilvántartani.

5.2. Tőketranszferek

A tőketranszferek a következőkből állnak: i. a tárgyi eszközök tulajdonjogának transzfer; ii. a tárgyi eszközök beszerzéséhez vagy eladásához kapcsolódó, vagy azoktól függő pénzeszközök transzfer; és iii. a hitelezők által a kötelezettségek ellenszolgáltatás nélküli elengedése. A tőketranszferek történhetnek pénzben vagy természetben (a tartozáselengedéshez hasonlóan). A folyó transzferek és a tőketranszferek közötti különbség a gyakorlatban a fogadó ország általi felhasználásban mutatkozik meg.

A tőketranszfereket a jelentést készítő gazdaságban a transzfer végző vagy kapó intézményi szektor (államháztartás és egyéb szektorok) szerint sorolják be. A tőketranszferek a következőket tartalmazzák: tőkeadók, beruházási támogatások és egyéb tőketranszferek.

5.2.1. TŐKEADÓK

A tőkeadók az intézményi egységek tulajdonában lévő eszközök vagy nettó vagyon, illetve az intézményi egységek közötti transzferek eredményeképpen átruházott eszközök értéke után nem rendszeresen vagy ritka időközönként kivetett adókat foglalják magukban. Ide tartoznak az örökösödési adók, a kedvezményezettek tőkéje után a személyek közötti ajándékozásra kivetett adók.

5.2.2. BERUHÁZÁSI TÁMOGATÁSOK

A beruházási támogatások a tárgyi eszköz beszerzési költségeinek teljes vagy részleges finanszírozására nyújtott pénzbeni vagy természetbeni tőketranszferek. A kedvezményezettek kötelesek a készpénzben kapott beruházási támogatás bruttó állóeszköz-felhalmozásra való felhasználására, és a támogatásokat gyakorta adott beruházási projektekhez – mint építési nagyberuházások – kötik.

5.2.3. EGYÉB TŐKETRANSZFEREK

Ide tartoznak a biztosítási szerződések által nem fedezett nagy értékű károkra vagy súlyos balesetekre kártérítésként teljesített jelentősebb egyszeri kifizetések, a nagyértékű ajándékok és adományok, beleértve a nonprofit szervezeteknek nyújtott ajándékokat. Ebbe a kategóriába tartozik az adósságelengedés.

5.2.3.1. ADÓSSÁGELENGEDÉS

Az adósságelengedés a hitelező és adós szerződéses jogviszonyán belül az adósságkötelezettség teljes vagy részleges elengedése.

C. Pénzügyi mérleg és nemzetközi befektetési pozíció

Általánosságban a pénzügyi mérleg mutatja ki azokat a tranzakciókat, melyek rezidensek és nem rezidensek között jöttek létre és pénzügyi eszközöket és kötelezettségeket érintettek. A pénzügyi mérlegben a tranzakciók nettósítva szerepelnek: a pénzügyi eszközök nettó beszerzése megfelel az eszközbeszerzés és az eszközállomány-csökkenés különbségének.

A nemzetközi befektetési pozíció a negyedév végén a gazdaság rezidenseinek azon pénzügyi eszközeinek értékét mutatja, melyek nem rezidensek irányában fennálló követelések, valamint valamely gazdaság rezidenseinek nem rezidensek irányában fennálló kötelezettségeit, továbbá a tartalékeszközként tartott aranyrudakat. Az eszközök és kötelezettségek különbsége a nemzetközi befektetési pozícióban nettó pozíció, és a külföld irányában fennálló nettó követeléseket vagy nettó kötelezettségeket képviseli.

A nemzetközi befektetési pozíció időszakvégi értéke az előző időszakvégi pozíciókból, illetve azon egyéb változásokból ered, melyek oka nem a rezidensek és nem rezidensek közötti tranzakciók, melyek egyéb mennyiségi változásoknak és árfolyamok vagy árak változása miatti átértékeléseknek tudhatóak be.

A funkcionális megosztás szerint a határokon átnyúló pénzügyi tranzakciókat és pozíciókat közvetlen befektetés, portfólióbefektetés, (nem tartalékeszköz) pénzügyi származtatott eszközök, és munkavállalói részvényopciók, egyéb befektetés és tartalékeszközök kategóriákba sorolják. A határokon átnyúló pénzügyi tranzakciókat és pozíciókat tovább bontják eszköztípus és intézményi szektor szerint.

A tranzakciók és pozíciók értékelésének alapját a piaci árak képezik. A névértéken történő értékelés használatos a nem átruházható eszközök, konkrétan a kölcsönök, betétek és más követelések/tartozások pozíciói tekintetében. Azonban az ezekkel az eszközökkel végrehajtott tranzakciók értékelése piaci áron történik. A tranzakciók piaci értéken történő értékelése és a pozíciók névértéken történő értékelése közötti következetlenség figyelembe vételére az eladó az egyéb árváltozásból eredő átértékelést abban az időszakban mutatja ki, amelyben az eladásra sor kerül, a névérték és az üzleti érték különbségeként, míg a vevő ellentétes előjelű összeget mutat ki egyéb árváltozásból eredő átértékelésként. Hasonlóan mutatják ki a közvetlen befektetési részesedések tranzakciói és pozíciói tekintetében, melyek esetében a pozíciók a könyv szerinti értéket meghaladó saját pénzeszközöket tükrözik (lásd a következő szakaszt).

A fizetési mérleg pénzügyi mérlege és a nemzetközi befektetési pozíció tartalmaz ellentételezést az adott funkcionális kategóriákba besorolt instrumentumok felhalmozott jövedelme tekintetében.

6.1. Közvetlen befektetés

A közvetlen befektetés az egyik gazdaság olyan rezidenseihez kapcsolódik, akik ellenőrzéssel vagy jelentős mértékű befolyással rendelkeznek egy másik gazdaságban rezidens vállalkozás irányítása tekintetében. A nemzetközi standardok (BPM6) szerint az egyik gazdaságban rezidens befektető által egy másik gazdaságban rezidens vállalkozásban a szavazati jogok legalább 10 %-ának közvetlen vagy közvetett tulajdona bizonyíték az ilyen kapcsolatra. E feltétel alapján közvetlen befektetési kapcsolat létezhet több kapcsolt vállalkozás között, függetlenül attól, hogy a kapcsolat egy láncot vagy láncok sorozatát foglalja magában. A kapcsolat kiterjedhet a közvetlen befektetési vállalkozás leányvállalataira, leányvállalatok leányvállalataira és kapcsolt vállalkozásaira. A közvetlen befektetés megvalósulását követően minden azt követő, a kapcsolt vállalkozások közötti pénzügyi tranzakciót/pozíciót a közvetlen befektetési tranzakciók/pozíciók között kell nyilvántartani.

A saját tőke tartalmazza a fióktelepekbe fektetett tőkét, valamint a leányvállalatokban és kapcsolt vállalatokban való részesedést. Az újrabefektetett nyereség magában foglalja a közvetlen befektető részesedésének ellentételezését a leányvállalatok vagy kapcsolt vállalkozások nyereségének osztalékként fel nem osztott részéből, valamint a fióktelepek közvetlen befektetőnek át nem utalt, „befektetési jövedelemként” nyilvántartott nyereségét (lásd a 3.2.3. pontot).

A közvetlen befektetés részesedés és adósság további bontásra kerül a jogalanyok közötti kapcsolat típusa és a befektetés iránya szerint. A közvetlen befektetési kapcsolatoknak három típusa különböztethető meg:

- a) a közvetlen befektetők közvetlen befektetési vállalkozásokba való befektetései. Ez a kategória tartalmazza a közvetlen befektetőtől közvetlen befektetési vállalkozásaiba történő befektetési tranzakciókat (és állományokat) (tekintet nélkül arra, hogy az ellenőrzés vagy befolyás közvetlen vagy közvetett);
- b) fordított befektetés. Ez a kapcsolattípus a közvetlen befektetési vállalkozástól a közvetlen befektető felé irányuló befektetési tranzakciókat (és állományokat) foglalja magában;
- c) kapcsolt vállalkozások között. Ide tartoznak az egymás feletti ellenőrzéssel vagy befolyással nem rendelkező azon vállalatok tranzakciói (és állományai), amelyek egyaránt azonos közvetlen befektető ellenőrzése vagy befolyása alatt állnak.

A közvetlen befektetési pozíció értékelését illetően a tőzsdén jegyzett részesedési állományok értékelése a piaci árak alapján történik. Ezzel szemben a tőzsdén nem jegyzett közvetlen befektetéssel érintett társaságok esetében a részesedések értékelése a könyv szerinti érték alapján történik, a következő könyvelési tételeket tartalmazó általános meghatározás használatával:

- i. befizetett tőke (saját részvények nélkül és a névértéken felüli befizetéssel együtt);
- ii. a tartalék minden fajtája (ideértve a beruházási támogatásokat, amennyiben a számviteli alapelvek azt a társaság tartalékának minősítik);
- iii. nettó eredménytartalék veszteség nélkül (a folyó év eredményeivel együtt).

A tőzsdén nem jegyzett vállalatokban meglévő részesedések esetében a pénzügyi mérlegben kimutatott tranzakció eltérhet a nemzetközi befektetési pozícióban könyv szerinti értéken kimutatott saját pénzeszközöktől. Ezek az eltérések egyéb árváltozás miatti átértékelések miatti értékelési változásként kerülnek kimutatásra.

Bevált gyakorlatként ajánlott, hogy minden tagállam a legalább évente gyűjtendő közvetlen külföldi befektetési felmérés alapján kezdje meg a külföldi közvetlen befektetési állományra és az újrabefektetett nyereségre vonatkozó adatok gyűjtését ⁽¹⁾.

6.2. Portfólióbefektetés

A portfólióbefektetések körébe tartoznak a közvetlen befektetések vagy tartalékeszközök körébe nem tartozó, hitelviszonyt megtestesítő vagy részvényjellegű értékpapírok. A portfólióbefektetések körébe tartoznak a részvényjellegű értékpapírok, befektetési alapok befektetési jegyei és hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, amennyiben azokat nem sorolták a közvetlen befektetések vagy tartalékeszközök körébe. Az olyan tranzakciók, mint a visszavásárlási megállapodások és az értékpapír-kölcsönzés a portfólióbefektetés köréből kizárt. A portfólióbefektetési tranzakciókat piaci árakon értékelik. Tőzsdén nem jegyzett részvényekbe történő portfólióbefektetés esetében azonban a tranzakciók és pozíciók értékelésének eltérései előfordulhatnak, ugyanúgy, mint a tőzsdén nem jegyzett társaságokba történő közvetlen befektetés esetében. Az eltéréseket ilyen esetben is egyéb árváltozás miatti átértékelésként kell kimutatni.

A portfólióbefektetésekre vonatkozó adatgyűjtés általános megközelítését a VI. melléklet tartalmazza.

6.2.1. RÉSZESEDÉSEK

A részesedések körébe tartozik az összes olyan eszköz, amely megtestesíti egy vállalat vagy kvázi vállalat – valamennyi hitelezői igénye kielégítése utáni – maradványértékére való követeléseket. A hitelviszonnyal ellentétben a részesedés általában nem ad jogot a tulajdonosnak egy előre meghatározott vagy rögzített képlet szerint meghatározott összegre. A részvényjellegű értékpapírok körébe tartoznak a tőzsdén jegyzett részvények és a tőzsdén nem jegyzett részvények.

A tőzsdén jegyzett részvények az olyan részvények, amelyek árfolyamát elismert tőzsdén vagy bármely más másodlagos piacon jegyzik. A tőzsdén nem jegyzett értékpapírok az olyan részvényjellegű értékpapírok, melyeket tőzsdén nem jegyeznek.

6.2.2. BEFEKTETÉSI JEGYEK

A befektetési jegyeket a befektetési alapok bocsátják ki. Vagyonkezelő alapok esetében ezeket egységnek nevezik. A befektetési alapok olyan kollektív befektetési vállalkozások, amelyeken keresztül a befektetők összevonják a pénzeszközöket pénzügyi vagy nem pénzügyi eszközökbe történő befektetés céljára. A befektetési jegyeknek a pénzügyi közvetítésben sajátos szerepük van, egyfajta egyéb eszközökbe történő kollektív befektetésként, így azok a többi részvényjellegű részesedéstől megkülönböztetésre kerülnek. Ezenfelül jövedelmük kezelése is eltérő, mivel az újrabefektetett nyereséget imputálni kell.

6.2.3. HITELVISZONYT MEGTESTESÍTŐ ÉRTÉKPAPÍROK

A hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok az adósság bizonyítékaként szolgáló, átruházható instrumentumok. Ide tartoznak a váltók, kötvények, saját váltók, forgatható letéti jegyek, kereskedelmi papírok, záloglevelek, eszközfedeztetű értékpapírok, pénzpiaci instrumentumok és más hasonló instrumentumok, amelyekkel szokásosan a pénzpiacokon kereskednek. A hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban fennálló tranzakciók és pozíciók az eredeti lejárat szerint rövid és hosszú lejáratúként kerülnek felosztásra.

⁽¹⁾ Fel kell hagyni az alábbi, nem elfogadható gyakorlattal: i. az értékelési kritérium adatszolgáltatók általi megválaszthatósága (piaci érték vagy könyv szerinti érték); ii. az állományok összeállítására a folyamatos leltározás módszerének/a fizetésimérleg-állományok összesítésének használata.

6.2.3.1. RÖVID LEJÁRATÚ, HITELVISZONYT MEGTESTESÍTŐ ÉRTÉKPAPÍROK

A rövid lejáratú, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok felhívásra fizetendők vagy kibocsátásuk legfeljebb egyéves futamidőre történik. Általában feltétlen jogot biztosítanak tulajdonosuknak, hogy egy meghatározott napon egy előre rögzített összeget kapjon. Ezekkel az eszközökkel általában diszkontáron, szervezett piacokon kereskednek; a diszkont mértéke a kamatlábtól és a lejáratig fennmaradó futamidőtől függ.

6.2.3.2. HOSSZÚ LEJÁRATÚ, HITELVISZONYT MEGTESTESÍTŐ ÉRTÉKPAPÍROK

A hosszú lejáratú, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat egy évnél hosszabb vagy nem feltüntetett eredeti futamidővel (a bemutatóra szólók kivételével, melyek a rövid lejáratú értékpapírok között szerepelnek) bocsátják ki. Ezek tulajdonosuknak általában: i. feltétlen jogot biztosítanak egy rögzített monetáris bevételre vagy szerződésben meghatározott változó monetáris bevételre (az adós nyereségétől független kamatfizetés); és ii. feltétlen jogot biztosítanak egy rögzített összegű tőketörlesztésre meghatározott napon vagy napokon.

A tranzakciók pénzügyi mérlegben való kimutatására akkor kerül sor, amikor a hitelezők vagy adósok lekönyvelik követelésüket vagy tartozásukat. A tranzakciók nyilvántartása a kapott vagy fizetett tényleges áron történik, csökkentve a jutalékokkal és költségekkel. Így a kamatozó értékpapírok esetében befoglalják az utolsó kamatfizetés óta felhalmozott kamatot, míg a névérték alatt kibocsátott értékpapírok esetében a kibocsátás óta felhalmozott kamatot is. A felhalmozott kamat figyelembevétele szükséges a fizetési mérleg pénzügyi mérlegében és a nemzetközi befektetési pozícióban; e tételek ellentételezését a megfelelő jövedelem számlában kell kimutatni.

6.3. Származtatott pénzügyi eszközök (tartalékon kívül) és munkavállalói részvényopciók

A pénzügyi származtatott eszközre vonatkozó szerződés olyan pénzügyi eszköz, amely egy másik, konkrét pénzügyi eszközhöz vagy más mutatószámhoz vagy tőzsdei áruhoz kapcsolódik, és amelyen keresztül a konkrét pénzügyi kockázatokkal (amilyen a kamatláb-kockázat, a devizakockázat, a részvény- és tőzsdeáru-árfolyam kockázatai, a hitelkockázatok stb.) önállóan lehet a pénzügyi piacokon kereskedni. Ez a kategória más kategóriáktól elkülönítésre került, mivel kockázathárításhoz és nem pénzeszközök vagy más erőforrások átadásához kapcsolódik. Más funkcionális kategóriáktól eltérően a pénzügyi származtatott ügyleteken elsődleges jövedelem nem halmozódik fel. A kamatderivatívákhoz kapcsolódó nettó tranzakciókat pénzügyi származtatott ügyletként kell nyilvántartani, nem pedig befektetési jövedelemként. A pénzügyi származtatott termékek tranzakciót és pozícióit külön tranzakcióként kezelik azon mögöttes tételek értékétől, amelyekhez kapcsolódnak. Az opciók esetében a teljes díjat (azaz az opció vételi/eladási árát és a felmerülő szolgáltatási költséget) kell kimutatni. A visszafizetendő letéti kifizetések körébe tartozik a partner csődkockázattól való védelmére letétbe helyezett készpénz vagy más fedezet. Ezek letétnek minősülnek az egyéb befektetések (ha az adós kötelezettségeit a pénzeszközök tágabb fogalma tartalmazza) vagy más követelések/kötelezettségek számlákon. A nem visszafizetendő letéti kifizetések (melyet változó letétnek is neveznek) mérséklék a származtatott eszközön keresztül létrejött pénzügyi kötelezettséget; ezért azok származtatott pénzügyi ügyletekkel kapcsolatos tranzakciónak minősülnek.

A származtatott pénzügyi eszközök értékelését a piaci érték elve alapján kell elvégezni. A pénzügyi származtatott ügyletek árának változását állománytartási nyereségként vagy veszteségként kell kimutatni (árváltozás miatti ártértelezés). A pénzügyi származtatott ügyletek tranzakcióinak kimutatására akkor kerül sor, amikor a hitelezők vagy adósok lekönyvelik követelésüket vagy tartozásukat. Bizonyos származtatott pénzügyi eszközök esetén az eszközök és források tranzakcióinak elkülönítésében felmerülő gyakorlati problémák miatt, az euroövezet fizetési mérlegében minden, pénzügyi származtatott termékre vonatkozó tranzakció nettó módon kerül feltüntetésre. A nemzetközi befektetési pozíció statisztikájában a pénzügyi derivatívákból fakadó követelés- és kötelezettségpozíciók bruttó alapon szerepelnek, a tartalékeszköz kategóriába tartozó pénzügyi származtatott eszközök kivételével, amelyek nyilvántartása nettó alapon történik. Gyakorlati okokból a beágyazott származtatott ügyletek nem különülnek el a mögöttes eszköztől, amelyhez kapcsolódnak.

A munkavállalói részvényopciók a vállalat által a munkavállalóinak – a javadalmazás részeként – felkínált, a vállalatban való részesedés vásárlására szóló vételi jogok. Ha a megadott munkavállalói részvényopcióval a pénzpiacokon korlátozás nélkül lehet kereskedni, az származtatott pénzügyi eszköznek minősül.

6.4. Egyéb befektetés

Az egyéb befektetés egy maradványkategória, amely tartalmazza az összes pozíciót és tranzakciót, amely nem tartozik a közvetlen befektetések, portfólióbefektetés, pénzügyi származtatott eszközök vagy tartalékeszközök kategóriába. Amennyiben a pénzügyi eszközök és kötelezettségek következő kategóriái nem szerepelnek a közvetlen befektetések vagy tartalékeszközök között, az egyéb befektetések körébe tartoznak a következők: a) egyéb részesedések; b) készpénz és betétek; c) hitelek (beleértve az IMF-hitelkeret és hitelek felhasználását); d) kötvények, nyugdíjrendszerek és szabványosított garanciarendszerek; e) kereskedelmi hitelek és előlegek; f) egyéb követelések és tartozások; és g) kiosztott SDR-ek (az SDR-állományok a tartalékeszközök részét képezik).

A diszkontálva eladott hitelek, betétek és egyéb követelések és tartozások esetében a pénzügyi mérlegben kimutatott tranzakcióérték eltérhet a nemzetközi befektetési pozícióban kimutatott saját névértéktől. Ezek az eltérések a pénzügyi eszközök és kötelezettségek számlában az egyéb árváltozás miatti ártértelezésként kerülnek kimutatásra.

6.4.1. EGYÉB RÉSZESEDÉSEK

Az egyéb részesedések körébe tartoznak a nem értékpapír formában megjelenő részesedések, amelyek emiatt nem szerepelnek a portfólióbefektetések körében. A valamely nemzetközi szervezet tőkéjében való részesedés nem értékpapír formájában valósul meg, így az egyéb részesedésnek minősül.

6.4.2. KÉSZPÉNZ ÉS BETÉTEK

A készpénz és betétek körébe tartoznak a betétek és a forgalomban lévő készpénz. A betétek szabványosított, nem forgalomképes szerződések, melyeket rendszerint betétgyűjtő intézmények kínálnak, lehetővé téve a hitelező számára változó összegű pénz elhelyezését, majd későbbi kivételét. A betétek rendszerint a tőkeösszeg adósnak történő visszafizetésére vonatkozó garanciát tartalmaznak.

A „hitelek” és „készpénz és betétek” között a kölcsönvevő jellege alapján tesznek különbséget. A különbségtétel azt vonja maga után, hogy a követelés oldalon a rezidens pénztartó szektor által a nem rezidens bankoknak átadott pénzt „betét”-ként kell besorolni, illetve a rezidens pénztartó szektor által az nem rezidens banknak nem minősülő intézményeknek (azaz bankokon kívüli szervezeti egységek) átadott pénzt „hitel”-ként kell besorolni. A kötelezettség oldalon a rezidens nem bankok, azaz nem pénzügyi intézmények által felvett pénzt mindig „hitel”-ként kell besorolni. Végezetül ez a megkülönböztetés azt jelenti, hogy a rezidens MPI-ket és nem rezidens bankokat érintő minden tranzakciót „betét”-ként kell besorolni.

6.4.3. HITELEK

A hitelek azok a pénzügyi eszközök, amelyek a) akkor jönnek létre, amikor a hitelezők közvetlenül pénzt adnak kölcsön az adósoknak; és b) azokat nem forgatható okmányok támasztják alá. Ebbe a kategóriába beletartozik minden hitel, beleértve a jelzáloghiteleket, pénzügyi lízinget és repó típusú műveleteket. Minden repótípusú műveletet, azaz visszavásárlási megállapodásokat, sell/buy-back műveleteket és az értékpapír kölcsönzést (fedezetként készpénzcserével) biztosított hitelként kell kezelni, nem értékpapírok egyszeri vételként/eladásaként, és azt az „egyéb befektetés” alatt kell kimutatni abban a rezidens rezidens szektorban, amelyik a műveletet végzi. A bankok és a nem MPI pénzügyi vállalatok gyakorlatával is összhangban álló ezen eljárás célja, hogy pontosabban tükrözze e pénzügyi eszközök gazdasági értelmét.

6.4.4. BIZTOSÍTÁS, NYUGDÍJRENDSZEREK ÉS SZABVÁNYOSÍTOTT GARANCIARENDSZEREK

Ez az alábbiakat foglalja magában: a) a nem életbiztosítási biztosítástechnikai tartalék; b) életbiztosítási és életjáradék-jogosultságok; c) nyugdíjjogosultságok, nyugdíjalapok nyugdíjalap-kezelőkkel szemben fennálló követelései, és nem nyugdíjalapokkal kapcsolatos jogosultságok; és d) a szabványosított garanciák lehívására készített tartalékok.

6.4.5. KERESKEDELMI HITELEK ÉS ELŐLEGEK

A kereskedelmi hitelek és előlegek a szállítók és a vevők árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatos gazdasági műveletekhez, valamint a befejezetlen termeléshez nyújtott előlegekkel és az ezekhez kapcsolódó gazdasági műveletekkel előidézett közvetlen hitel nyújtásából fakadó pénzügyi követelések. A kereskedelmi hitelek és előlegek akkor merülnek fel, amikor az áruk és szolgáltatások ellenértékének megfizetése nem az áruk tulajdonjogának átszállásával vagy a szolgáltatás nyújtásával egy időben történik.

6.4.6. EGYÉB KÖVETELÉSEK/KÖTELEZETTSÉGEK

Ez a kategória azokat a követeléseket és tartozásokat tartalmazza, melyek nem szerepelnek a kereskedelmi hitel és előlegek vagy más instrumentumok között. Magában foglalja a tranzakció részes feleként létrehozott összes pénzügyi eszközt és kötelezettséget, amennyiben a művelet és a hozzá tartozó pénzügyi teljesítés eltérő időpontban következik be. Ide tartoznak az adókból, értékpapírok vételéből és eladásából, értékpapír-kölcsönzési díjakból, aranykölcsönök díjából, bérékből és fizetésekből, osztalékokból és társadalombiztosítási hozzájárulásokból eredő, már felmerült, de ki nem fizetett kötelezettségek.

6.4.7. KIOSZTOTT SDR-EK

Az IMF tagjainak kiosztott SDR-eket a fogadó SDR-ek keretében felmerült kötelezettségeként az egyéb befektetések között kell kimutatni, a tartalékeszközök SDR-ek tétele alatti megfelelő bejegyzéssel.

6.5. Tartalékeszközök

A tartalékeszközök azok a külső eszközök, amelyek azonnal a monetáris hatóságok rendelkezésére állnak, és amelyek felett ellenőrzést gyakorolnak a fizetésimérleg-finanszírozási szükségletek kielégítése, árfolyamirányítás érdekében történő devizapiaci beavatkozás és más kapcsolódó célok érdekében (úgy mint a fizetőeszközbe és a gazdaságba vetett bizalom fenntartása vagy külföldi hitelfelvétel alapjaként). A tartalékeszközöknek devizaeszközöknek, nem rezidensek felé fennálló követeléseknek és ténylegesen létező eszközöknek kell lenniük. A potenciális eszközök nem tartoznak ide. A tartalékeszközök fogalmának alapja a monetáris hatóságok általi „ellenőrzés” és „azonnali felhasználhatóság” fogalma.

Az euroövezet tartalékeszközei az eurorendszer tartalékeszközeit tartalmazzák, azaz az EKB és az euroövezet nemzeti központi bankjainak tartalékeszközeit.

A tartalékeszközöknek i. az eurorendszer hatáskörrel rendelkező monetáris hatósága, azaz az EKB vagy valamely euro-övezeti NKB tényleges ellenőrzése alatt kell állniuk; és ii. az euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni olyan magas likviditású, piacképes és hitelképes követeléseknek kell lenniük, amelyek nem euro konvertibilis pénznemben denomináltak, továbbá lehet még monetáris arany, IMF tartalékpozíció vagy különleges lehívási jogok (SDR).

Ez a meghatározás kifejezetten kizárja az euroban denominált követeléseknek akár nemzeti, akár euroövezeti szinten tartalékeszközként történő kezelését. Hasonlóképpen a központi kormányzat és/vagy pénzügyminisztérium devizapozícióira nem terjed ki az euroövezet tartalékeszközeinek meghatározása, az Európai Unió működéséről szóló szerződés intézményi szabályaival összhangban.

Az EKB tartalékeszközei a Központi Bankok Európai Rendszere alapokmánya 30. cikkének megfelelően közös alapba gyűjtöttek, és ily módon az EKB közvetlen és hatékony ellenőrzése alatt állónak minősülnek. Mindaddig, amíg nem történik további tulajdonátadás, az NKB-knál maradó tartalékeszközök azok közvetlen és tényleges ellenőrzése alatt állnak, és az egyes NKB-k saját tartalékeszközeinek minősülnek.

Az eurorendszer tartalékainak összeállítása bruttó módon történik, a tartalékkal kapcsolatos kötelezettségek levonása nélkül (azon tartalékeszközök kivételével, amelyek a „származtatott pénzügyi eszközök” alkategóriába tartoznak, amelyek nyilvántartása nettó alapon történik).

Az értékelés a piaci árakon alapul, i. tranzakciók esetében a tranzakció idején érvényes piaci árakon; ii. egyenlegeknél a bázisidőszakvégi záró középárfolyamon. A devizában felmerülő tranzakciók és egyenlegek euróra való átváltásához a tranzakció idején aktuális piaci árfolyamot, illetve a bázisidőszakvégi záró középárfolyamot – értelemszerűen – kell használni.

Egyre elterjedtebb az a nézet, hogy a fizetési mérlegben és a nemzetközi befektetési pozíció statisztikában kimutatott tartalékeszközökben nem szereplő egyéb devizalikviditás fontos eleme lehet egy ország devizakötelezettségei teljesítési képességeinek, és ezt a szemléletet az IMF Különleges Adatszolgáltatási Rendszere (Special Data Dissemination Standard) is átvette. A devizalikviditás kiszámításához a bruttó tartalékokra vonatkozó adatokat ki kell egészíteni az egyéb devizaeszközökről és a tartalékkal kapcsolatos kötelezettségekről szóló adatokkal. Ennek megfelelően az eurorendszer (bruttó) tartalékeszközeire vonatkozó havi adatokat kiegészítik az egyéb devizaeszközökre és a bruttó tartalékeszközökből előre látható biztos, illetve feltételes rövid lejáratú nettó kifizetésekre vonatkozó adatokkal, a hátralévő futamidő szerinti bontásban. Ezen túlmenően szükség van a bruttó tartalékeszközök pénznem szerinti megkülönböztetésére, SDR pénznemek (összesen) és egyéb pénznemek (összesen) bontásban, negyedéves késéssel.

6.5.1. MONETÁRIS ARANY

A monetáris arany a monetáris hatóságok (vagy az ilyen hatóságok tényleges felügyelete alá tartozó más szervezetek) a devizataralékok részeként tartott arany. Ide tartoznak az aranyrudak és a nem rezidenseknél tartott látra szóló arany-számlák, melyek aranyszállítási igényt keletkeztetnek.

A monetáris arany állományoknak változatlanoknak kell maradniuk minden fordított aranytranzakció (arany swapügyletek, repók, hitelek és betétek) esetében.

6.5.1.1. Az **aranyrudak** megjelenhetnek legalább 995/1000 tisztaságú érmék, öntecsek vagy rudak formájában, beleértve a névre szóló számlákon tartott ilyen aranyat.

6.5.1.2. A látra szóló **arany-számlák** a számlavezetővel szemben arany szállítására fennálló követeléseket képviselik. E számlák tekintetében a számlavezető rendelkezik jogcímmel a fizikailag kiosztott tartaléklapra és a számlatulajdonosnak aranyban denominált követelést bocsát ki. A nem monetáris aranyak minősülő, látra szóló arany-számlák az egyéb befektetések között a készpénz és betétek számlán kerülnek kimutatásra.

6.5.2. SDR-EK

Az SDR-ek olyan nemzetközi tartalékeszközök, amelyeket a Nemzetközi Valutaalap (IMF) hozott létre és osztott ki tagjainak a meglévő hivatalos tartalékok kiegészítésére. Az SDR-ek csak IMF-tagok monetáris hatóságainak és korlátozott számú olyan nemzetközi pénzügyi intézmény tulajdonában állhatnak, melyek erre feljogosítottak.

6.5.3. TARTALÉKPOZÍCIÓ AZ IMF-NÉL

Ez a következők összege: a) a tartalékkvóta, mely az a devizaösszeg (SDR-t is beleértve), melyet a tagállam az IMF-től rövid határidővel lehívhat; és b) az IMF Általános Tartalékszámra keretében kötött hitelmegállapodás alapján fennálló kötelezettsége, mely azonnal a tagország rendelkezésére áll.

6.5.4. EGYÉB TARTALÉKESZKÖZÖK

Ide tartozik a készpénz és betétek, értékpapírok, pénzügyi származtatott eszközök és egyéb követelések. A betétek a látra szóló betétek. Az értékpapírok körébe tartoznak a nem rezidensek által kibocsátott likvid és forgalomképes részesedések és hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, beleértve a befektetési jegyeket vagy egységeket. A pénzügyi származtatott eszközöket a tartalékszámra csak akkor mutatják ki, ha a tartalékeszközök kezeléséhez tartozó származtatott eszközök elengedhetetlenek az ilyen eszközök értékeléséhez. Az egyéb követelések közé tartoznak a nem rezidens nem bankoknak nyújtott hitelek, IMF letéti számlán tartott hosszú lejáratú hitelek, és a máshová nem sorolt más olyan pénzügyi eszközök, amelyek megfelelnek a tartalékeszköz fogalommeghatározásának.

2. Havi fizetési mérleg

Több folyófizetésimérleg- és tőkeszámla tétel havi adatainak összeállítása különös kihívást jelent a felmérésekre és közvetlen adatszolgáltatásra épülő adatgyűjtési rendszerekre. Különösen a szolgáltatások, munkavállalók díjazása, újrabefektetett nyereség ⁽¹⁾, egyéb elsődleges jövedelem, másodlagos jövedelem és tőkeszámla tételek tekintetében a negyedéves pénzügyi mérleg összeállításához használt összes vagy legtöbb adat – ideértve a közigazgatási adatforrásokból származó adatokat is – nem feltétlenül elérhetőek havi gyakorisággal, vagy nem feltétlenül teljesek.

Viszont áruk tétel havi adatai elérhetőek a külkereskedelmi statisztikákból, pl. villámbecslés formájában. Mindazonáltal az áruk tekintetében sem feltétlenül elérhetőek havi adatok, illetve a villámbecslések sem teljesek.

Figyelembe véve az adatösszeállítás költségeit és az adatszolgáltatói terheket, általános és bevett gyakorlat időszormodellek vagy közvetett becslési módszerek használata az e havi gyakorisággal gyűjtött folyófizetésimérleg- és tőkeszámla adatok minőségének javítására.

3. Intézményi szektor szerinti besorolás

Az euroövezeti aggregátumok szektor szerinti bontása a következő: központi bankok, egyéb MPI-k – a betétgyűjtő vállalatok a központi bankok kivételével, és pénzügyi alapok – államháztartás; és egyéb szektorok – nem MPI pénzügyi vállalatok; és nem pénzügyi vállalatok, háztartások és háztartásokat segítő nonprofit intézmények. Az intézményi szektorok megfelelnek az ESA 2010 fogalommeghatározásainak. Az euroövezeti statisztikák központi bankok szektora az euroövezetből áll.

⁽¹⁾ Amikor az újrabefektetett nyereséget az éves felmérések alapján számítják, az alapul szolgáló adatok nem feltétlenül elérhetőek negyedéves gyakorisággal, mely esetben becslést kell végezni.

IV. MELLÉKLET

AZ ADATOK TOVÁBBÍTÁSA AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANKNAK

A nemzeti központi bankok („NKB-k”) a Központi Bankok Európai Rendszere (KBER) által rendelkezésükre bocsátott, „KBER-Net” távközlési hálózatra támaszkodó rendszert használják az Európai Központi Bank (EKB) által megkövetelt statisztikai adatok elektronikus továbbítására. A KBER-en belüli adatcserének a statisztikai adatok és metaadatok eXchange adatscerefóruma alapján kell történnie. Ez az előírás nem gátolja meg más eszközök használatát a statisztikai adatok EKB-nak történő átadására, elfogadott pótmegoldásként.

Az adatátvitel megfelelő működésének biztosítása érdekében az NKB-k betartják az alább felsorolt ajánlásokat.

- Teljesség: az NKB-k minden szükséges sorkulcsot jelentenek. A sorkulcsok nem jelentése vagy fel nem sorolt sorkulcsok jelentése hiányos adatszolgáltatásnak minősül. Amennyiben hiányzik egy észrevétel, a hiányt a megfelelő észrevétel státuszjelzővel rögzítik.
- Az adatok számviteli azonossága és jelkonvenciója: az NKB-k az adatok EKB-nak történő továbbítása előtt a számviteli szabályokat kötelesek érvényesíteni.

Amennyiben a sorkulcsoknak csak egy készletében történik módosítás, az ellenőrzési szabályokat a teljes jelentésre alkalmazni kell.

V. MELLÉKLET

A STATISZTIKA-ÖSSZEÁLLÍTÁSI MÓDSZEREK NYOMON KÖVETÉSE

Az Európai Központi Bank (EKB) figyelemmel kíséri az euroövezeti tagállamok által rendszeresen használt fogalmakat és meghatározásokat, illetve összeállítási módszereket. Az EKB „Az Európai Unió fizetési mérlegének/befektetési pozíciójának statisztikai módszerei” kiadvány (a továbbiakban: az FM könyv) nyújt tájékoztatást a tagállami fizetésimérleg- és nemzetközi befektetési pozíció statisztikák gyakorlatáról és fejleményeiről.

Az FM könyv tartalmazza az adatok összeállításának módszerét és az alkalmazott fogalmakat és meghatározásokat, valamint a tagállamoknak a fizetésimérleg- és nemzetközi befektetési pozíció statisztika tekintetében elfogadott módszertanoktól való eltéréseit.

Az FM könyvet a tagállamokkal szoros együttműködésben, rendszeresen frissítik.

VI. MELLÉKLET

ADATGYŰJTÉS A PORTFÓLIÓBEFEKTETÉSEK TERÜLETÉN

A portfólióbefektetési statisztikák összeállításának nehézségeit figyelembe véve, szükségesnek tartották ezen adatok összegyűjtésére vonatkozóan egy általános megközelítés meghatározását az euroövezet egészében.

A Központi Értékpapír Adatbázis (a továbbiakban: CSDB) rendelkezésre állása és minősége alapvető fontosságú ahhoz, hogy a gyűjtőrendszerek működőképesek legyenek.

A lefedettség cél az alábbi módon került meghatározásra: a nemzeti összeállító számára összesítetten, azaz szabványkódok (ISIN vagy hasonló kódok) alkalmazása nélkül jelentett értékpapír-pozíciók nem haladhatják meg az eszközök és források teljes portfólióbefektetési pozíciójának 15 %-át. Ez a határérték irányadó a tagállami rendszerek lefedettségi körének értékelésekor. A CSDB-nak megfelelően le kell fednie a portfólióbefektetési értékpapírokat világszerte, hogy lehetővé váljon statisztikák összeállítása értékpapíronkénti adatokból.

A nemzetközi befektetési pozíción belül a követelések és kötelezettségek portfólióbefektetési pozícióit kizárólag az állományadatokról állítják össze.

Az euroövezet portfólióbefektetési gyűjtőrendszereinek meg kell felelniük a következő táblázatban szereplő modellek egyikének:

Érvényes portfólióbefektetési adatgyűjtési módszerek

- Havi pozíciók [s-b-s] + havi tranzakciók [s-b-s]
- Negyedéves pozíciók [s-b-s] + havi tranzakciók [s-b-s]
- Havi pozíciók [s-b-s] + származtatott havi tranzakciók [s-b-s]
- Negyedéves pozíciók [s-b-s] + havi tranzakciók [agg.]

Megjegyzések: „s-b-s”= értékpapíronkénti adatgyűjtés

„származtatott tranzakciók” = az állományok különbsége (helyesbítve az árfolyam- és árváltozások, egyéb meghatározott mennyiségi változás miatt.)

VII. MELLÉKLET

HATÁLYON KÍVÜL HELYEZETT IRÁNYMUTATÁSOK A KÉSŐBBI MÓDOSÍTÁSOK LISTÁJÁVAL

Az EKB/2004/15 iránymutatás (HL L 354., 2004.11.30., 34. o.)

Az EKB/2007/3 iránymutatás (HL L 159., 2007.6.20., 48. o.)
